Ազգ
Azg
armenian daily
24 ՅՈՒՆԻՍ 2003 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 118 (2803)

Արյունալի միջադեպ ամերիկյան ու սիրիական զորքերի միջեւ

Երեկ զինված միջադեպ է տեղի ունեցել ամերիկյան եւ սիրիական զորքերի միջեւ Իրաք-Սիրիա սահմանագծի վրա: Այն պահին, երբ Իրաքում տեղակայված ամերիկյան բանակի միավորները Ղայմ բնակավայրի մոտ փորձում էին կանգնեցնել Իրաքից դեպի սիրիական սահման ուղղվող ավտոշարասյունը, որի մեջ ենթադրաբար Սադդամ Հուսեյնի մերձավորներն էին, սիրիական կողմից հանդիպել են հանդիպակաց կրակի: Ըստ Պենտագոնի տվյալների, պատասխան կրակի հետեւանքով վիրավորվել եւ սպանվել են մի շարք սիրիացի սահմանապահ զինվորներ: Ծանր վիրավորներն ամերիկյան բանակի կողմից տեղափոխվել են Իրաքում ամերիկյան հիվանդանոց, որտեղից մի քանի օր հետո, ըստ Պենտագոնի խոսնակի, կտեղափոխվեն Սիրիա:

Ամերիկյան կողմը չի ճշտել, թե բախումը իրաքյան սահմանից նե՞րս, թե՞ սիրիական հողի վրա է տեղի ունեցել: Չի ճշտվել նաեւ, թե ամերիկյան կողմը կորուստներ ունեցե՞լ է, թե՞ ոչ: Պենտագոնը հիշեցնում է միայն, որ նախապես զգուշացրել է սիրիացիներին սահմանի այդ մասում արգելված տեղափոխությունների մասին:

ԱՌԱՋԻՆ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹՅԱՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

Գազի սակագները կբարձրանան

Այս հարցով «Հայռուսգազարդը» կդիմի բնական մենաշնորհները կարգավորող հանձնաժողովին

Հացի գներում կատարված «խաղարկումներից» հետո, երբ, այնուամենայնիվ, փոքրիկ նահանջից հետո գները «հանգրվանեցին» մենաշնորհյալների նախանշած նիշի վրա, թանկացման հերթն այժմ բնական գազինն է: Այս պարագայում, սակայն, կարող ենք մեզ ավելի «երջանիկ» զգալ, քանի որ «Հայռուսգազարդը» գոնե խաղեր չի տալիս, այլ նախապես տեղեկացնում եւ փորձում է պատճառաբանել գների հավելումը:

Ինչպես տեղեկացանք «Հայռուսգազարդ» ՓԲԸ հասարակայնության հետ կապերի ծառայությունից, տեղի է ունեցել ընկերության ընդհանուր ժողովը (հիմնադիրներ՝ ռուսական «Գազպրոմ», ՀՀ էներգետիկայի նախարարություն, «Իտերա» ընկերություն):

Ժողովի ընթացքում մասնավորապես նշվել է, որ առաջին անգամ կատարվել են ընթացիկ պարտավորությունները «Իտերայի» առջեւ՝ 107 տոկոսով: Մարվել է նաեւ նախկինում կուտակված պարտքի մի մասը:

Վարձավճարների հավաքման ընդհանուր ցուցանիշը կազմել է 118 տոկոս 2001 թ.-ի 91 տոկոսի փոխարեն: Շուրջ 20 հազարով անցյալ տարվա ընթացքում ավելացել է բաժանորդների թիվը:

Այդուհանդերձ, «Հայռուսգազարդի» 2002 թ. գործունեությունը գնահատվել է ոչ շահութաբեր, ինչի պատճառներն են համարվել ջերմային էլեկտրակայանների կողմից բնական գազի սպառման կտրուկ նվազումը եւ գործող սակագնի անհամապատասխանությունը ընկերության մատուցած ծառայություններին: Ժողովն արձանագրել է, որ ծառայությունների արժեքի ներկա չափը բավարարում է միայն շահագործման եւ գազի տնտեսության կառույցների պահպանման ծախսերին, ինչը «խարխլում է «Հայռուսգազարդ» ընկերության գործունեության տնտեսական հիմքը»:

Ընդհանուր ժողովը պարտավորեցրել է «Հայռուսգազարդի» տնօրենների խորհրդին, վարչությանը եւ վարչական աշխատակազմին՝ միջոցներ ձեռնարկել ՀՀ բնական մենաշնորհները կարգավորող հանձնաժողովի կողմից բնական գազի տեղափոխման եւ բաշխման սակագինը բարձրացնելու համար: Որոշվել է նաեւ մշակել եւ ոչ ուշ, քան մինչեւ 2003 թ.-ի օգոստոսի 1-ը ներկայացնել ընկերության վնասները վերացնելու եւ շահութաբերությունն ապահովելու ծրագիր: Որպես առաջնահերթ միջոցառումներ նախատեսվում են նվազեցնել բնական գազի կորուստները, ընդլայնել սպառման շուկան Երեւանում եւ վերականգնել գազամատակարարումը մյուս տարածքներում:

Ա. Մ.

ԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

«Ներկայիս խորհրդարանը համապատասխանում է հասարակության մեջ հաստատված իրողություններին»

Հարցազրույց ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանի հետ

– Պարոն Միրզախանյան, անցած խորհրդարանական ընտրությունները ցույց տվեցին, որ զգալիորեն նվազում է մտավորականության դերը երկրի ղեկավարման գործում: Ինչպե՞ս կգնահատեք այս երեւույթը:

– Համաձայնենք, որ մտավորականության մասին ընկալումները, որ ընդունված էին տարիներ շարունակ, բավականին լուրջ փոփոխվել են: Մտավորական ասելով նկատի ունեինք արվեստագետին, գիտնականին, դասախոսին եւ այլն: Բայց մեր մտքով չէր անցնում, որ կարելի է մտավորական անվանել ձեռներեցին, գործարարին. մեծ ձեռնարկության տնօրինումն ու կառավարումը եւս մտավոր աշխատանք է պահանջում:

Ինչ վերաբերում է ներկայիս Ազգային ժողովին, այստեղ մեկ ուրիշ շատ լուրջ խնդիր կա, որը հատուկ էր նաեւ նախորդ խորհրդարանին, բայց այս ընտրություններից հետո ավելի խորացավ. կրթական պատրաստվածությունն է շատ ցածր: ԱԺ-ում շատ քիչ են ներկայացված քաղաքականությամբ զբաղվող մարդիկ, ինչը եւս ընդունելի չէ: Մյուս հանգամանքը, որ կուզեի նշել, բխում է նշածս առաջին խնդրից՝ շատ քիչ են մարդիկ, ովքեր կարող են օրենք ստեղծել, քննարկել եւ ընդունել՝ չկան անհրաժեշտ ունակություններ եւ փորձառություն: Այստեղ մտավորական լինելու խնդիրը չէ, որովհետեւ շատ լավ գրողը, օրինակ, կարող է քաղաքական գործունեության մեջ շատ սահմանափակ լինել կամ զգացմունքային մոտեցումներ հանդես բերել: Խորհրդարանում խորհրդարանական մարդիկ են քիչ: Անգամ խոսելու ունակությունից զուրկ են շատերը: Առանձին պատգամավորներ 4, 8 տարի ոչինչ չեն ասել, իսկ խոսելուց էլ տեսնում ես, որ շատ տկար են:

– Այդուհանդերձ, այսօր ունենք ձեւավորված խորհրդարան: Ըստ Ձեզ, ի՞նչ կարելի է ակնկալել նրանից:

Տես ♦ էջ 2

ԱՄՆ-ը ուշադիր հետեւում է Հայաստանում տեղի ունեցող զորավարժություններին

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 23 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: BBC-ի թղթակիցը Վաշինգտոնից հաղորդել է, թե Վաշինգտոնի քաղաքական մեկնաբանները նշում են, որ ԱՄՆ քաղաքական ու զինվորական ղեկավարությունը ուշադրությամբ հետեւում է Հայաստանում անցկացվող ՆԱՏՕ-ի զորավարժություններին, գլխավորապես Իրանի եւ ԱՄՆ-ի միջեւ հարաբերությունները սրվելու պատճառով: ԱՄՆ պետդեպի տեղեկատվության համաձայն, իրանական հարցով ամերիկյան կողմը կոնսուլտացիաներ է անցկացնում հայաստանյան ներկայացուցիչների հետ՝ հաշվի առնելով այն փաստը, որ Իրանը Հայաստանի տնտեսական եւ առեւտրական գլխավոր գործընկերներից մեկն է: Ինչ վերաբերում է ՆԱՏՕ-ի զորքերի փոխգործողությունների մշակմանը տարածաշրջանում հիպոթետիկ տարածքային հակամարտության վերացման նպատակով, ապա ինչպես կարծում են Վաշինգտոնում, խոսք կարող է գնալ գոյություն ունեցող 2 ուսումնական քարտեզների մասին, իսկ գործնականում՝ տարածքային հիմնախնդիրների՝ Աբխազիայի հակամարտության եւ Լեռնային Ղարաբաղի չլուծված վեճի շուրջ:

Պենտագոնի պաշտոնական ներկայացուցիչը հայտարարել է, որ ԱՄՆ ռազմական գերատեսչությունը քննարկում է Հայաստանի հետ ռազմական համագործակցության ամրապնդման եւ ընդլայնման հնարավորությունը հունիսի 27-ին Հայաստանի տարածքում ՆԱՏՕ-ի զորավարժությունների ավարտից հետո: «Հայաստանի եւ մեր միջեւ պաշտպանության բնագավառում լավ գործնական հարաբերություններ են ստեղծվում եւ հաշվի առնելով այն գործընկերային կապերը, որոնք մենք արդեն ստեղծել ենք Վրաստանի եւ Ադրբեջանի հետ, ապա մենք բավարարված ենք այդ տարածաշրջանում մեր ռազմական համագործակցության մակարդակով», նշել է Պենտագոնի ներկայացուցիչը:

Հայաստան է ներմուծվում ադրբեջանական ալյուր

Հայաստանի Տավուշի մարզի բնակավայրերում արդեն երկրորդ շաբաթն է, որ վաճառվում է ադրբեջանական արտադրության ալյուր՝ 50 կգ-անոց պարկերով:

Երբ Հայաստանում բարձրացան ալյուրի, հացի գները, Վրաստանի տարածքով սկսվեց ադրբեջանական ալյուրի ներկրումը Տավուշի մարզ:

Այսօր մարզի բազմաթիվ վաճառքի կետերում վաճառվող հայկական եւ ադրբեջանական արտադրության ալյուրի գինը 9.500-10.000 դրամ է՝ մեկ պարկի (50 կգ) համար: Սակայն սպառողները նախընտրում են ադրբեջանական ալյուրը, քանի որ մաքուր ցորենից է, հետեւաբար՝ դրանից թխված հացը համեղ է:

Վրաստանի տարածքով Հայաստան է ներմուծվում Ադրբեջանի Գյանջա եւ Շամխոր քաղաքների գործարանների ալյուրը. պարկերի վրա գրված է՝ «Mihriban Unlari» (Ganca saharl), «Kayalar» (Shemkir) նշված են ալյուրի կարգը, գործարանների հասցեն հեռախոսահամարներով եւ խոշոր տառերով՝ AZERBAYJAN:

Ժողովրդի մեջ «Ադրբեջան» գրությունը բացասական ազդեցությունների տեղիք չի տալիս, հակառակը՝ մարդիկ ուրախ կլինեին, եթե ներմուծվող ալյուրը չպիտակավորվեր մախսանենգ անունով:

Երեւանը եւ Բաքուն չունեն դիվանագիտական, տնտեսական հարաբերություններ, սակայն Հայաստանի շուկայում վաճառվում են ադրբեջանական թեյ, ալյուր, թռչուն, ինչպես նաեւ՝ դիզելային վառելիք, բենզին: Ադրբեջանի շուկայում վաճառվում են հայկական կարտոֆիլ, գազար, կաղամբ, եւ անշուշտ՝ Սեւանի սիգ:

Բաքվի «Էխո» թերթի տվյալներով՝ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ ապրանքաշրջանառությունը հասնում է տարեկան 40 մլն դոլարի:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ,
Նոյեմբերյան

Եվրախորհուրդը կոշտացրել է մեր նկատմամբ դիրքորոշումը

ՍՏՐԱՍԲՈՒՐԳ, 23 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ - ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ: Հունիսի 23-ի երեկոյան Եվրախորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովը ձեռնամուխ է եղել Հայաստանում կայացած խորհրդարանական ընտրությունների վերաբերյալ զեկույցի քննարկմանը: 53 կետից եւ 6 հավելվածից կազմված փաստաթղթի նախագիծը պատրաստել է Եվրախորհրդում հատուկ հանձնաժողովի կարգավիճակ ստացած այն դիտորդական խումբը, որը հետեւել է մայիսի 25-ի ընտրություններին: Զեկույցով հանդես է գալու Ֆրանսիայի ներկայացուցիչ եվրոպական դեմոկրատական խմբի անդամ Բեռնարդ Շրայները:

Հունիսի 23-ից շրջանառության մեջ դրված այդ զեկույցից ակնհայտ է, որ ընտրություններից հետո Հայաստանի նկատմամբ վերաբերմունքը զգալիորեն կոշտացել է: Դիտորդական առաքելությունն իր զեկույցի «Հետեւություններ եւ առաջարկություններ» բաժնի վերջին 53-րդ կետում դիմում է Եվրախորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովին՝ առաջարկելով չվավերացնել Հայաստանի նոր պատվիրակության իրավասությունները, ըստ ԵԽ ԽՎ-ի կանոնակարգի 8-րդ կետի հաշվի առնելով ընտրախախտումների ծավալն ու լրջությունը, որոնք մասնավորապես արտահայտվել են քվեաթերթիկները հաշվելու ժամանակ: Նշենք, որ խոսքը չի վերաբերում այժմ Ստրասբուրգում գտնվող երկանդամ պատվիրակությանը, որի կազմում են Արմեն Ռուստամյանը եւ Արտաշես Գեղամյանը: Խոսքն այն պատվիրակության մասին է, որ սեպտեմբերից պետք է միանա ԵԽ ԽՎ-ի աշխատանքներին: Զեկույցում նախկին պատվիրակության ղեկավար Հովհաննես Հովհաննիսյանի մասին նշված է, թե նա զգուշանալով ստիպված է եղել իր վստահված անձանց դուրս բերել ընտրական գործընթացից հենց ընտրությունների օրը: Առաջարկությունների նախագծում դիտորդական առաքելությունը դիմելով ԵԽ ԽՎ-ի բյուրոյին եւ մատնանշելով իրավիճակի լրջությունը՝ առաջարկում է քննարկել Երեւան հետընտրական առաքելություն ուղարկելու հնարավորությունը, որում կընդգրկվեն նաեւ այլ դիտորդական առաքելությունների ներկայացուցիչներ: Փաստաթղթի 46-րդ կետում գրված է. «ԵԽ ԽՎ-ն պնդում է, որ չի կարելի քննարկել Հայաստանը վերահսկողական ընթացակարգից դուրս բերելու հարցը, քանի դեռ Հայաստանը չի անցկացրել խորհրդարանական ու նախագահական այնպիսի ընտրություններ, որոնք կհամապատասխանեն միջազգային ժողովրդավարական չափանիշներին, այսինքն Հայաստանը մնալու է մոնիտորինգի՝ դիտարկման ռեժիմում նույնիսկ Եվրախորհրդի առջեւ Հայաստանի ստանձնած պարտավորությունների լիակատար կատարման դեպքում»:

Դիտորդների կարծիքով, Հայաստանի նկատմամբ դիրքորոշումների կարծրացումը նաեւ զգուշացնում է Ադրբեջանին ու Վրաստանին, թե աշնանը կայանալիք հնարավոր վատ ընտրությունները անհետեւանք չեն մնա:

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

«Ներկայիս խորհրդարանը համապատասխանում է հասարակության մեջ հաստատված իրողություններին»

Սկիզբը էջ 1

– Խորհրդարանն այնուամենայնիվ կանխատեսելի է, ներկայիս խորհրդարանի «ճարտարապետները», անշուշտ, հետապնդում էին խնդիր, որ օրենսդիր մարմինը կանխատեսելի լինի եւ ընդհանուր առմամբ հասել են այդ նպատակին: Որովհետեւ տեղաշարժել հայտնի մեծամասնությունը կարող են միայն մեր հասարակական, քաղաքական կյանքում շատ լուրջ փոփոխությունները: Սակայն մի իրողություն եւս կա. ունենալով «ճարտարապետների» համար հայտնի այդ առավելությունը, խորհրդարանը շատ կոնյունկտուրային է, արագ կարձագանքի քաղաքական հնարավոր փոփոխություններին եւ տեղաշարժերին ու միշտ կբռնի ուժեղի կողմը:

– Չբացառելով, որ դա ընդամենը պոպուլիզմ էր, այնուամենայնիվ հիշենք, որ նախընտրական շրջանում նպատակ էր դրվել մաքրել խորհրդարանը հանցագործ տարրերից, մականունավորներից: Այս առումով ի՞նչ կարելի է արձանագրել:

– Ներկայիս խորհրդարանը, ուզում ենք դա, թե ոչ, համապատասխանում է հասարակության մեջ հաստատված արդի իրողություններին: Մենք կարող ենք այս կամ այն չափով փորձել պայքարել դրանց դեմ, քննադատել, բայց փոխելու համար նախ եւ առաջ պետք է վերլուծական, խորքային մոտեցումներ հանդես բերել մեր իրականության նկատմամբ:

Հայտնի է, որ ընտրությունների ընթացքում եղել են լուրջ խախտումներ: Բայց դրա հետ մեկտեղ տեղի է ունենում մի երեւույթ՝ ընտրողը շատ խանդավառ ձայնը տալիս է հոգուս իր կեղեքչի: Մայիսի 25-ին տեղի ունեցան ընտրությունները, մայիսի 26-ին հացը թանկացավ, հիմա էլ տեղի են ունենում այլ թանկացումներ: Ինչ-որ անհեթեթ բացատրություններ են տրվում, թե, իբր, Ռուսաստանում հացը թանկացել է: Ռուսաստանում հացը մայիսի 25-ի՞ն թանկացավ: Բացարձակ որեւէ կապ չկա, կապը ընտրությունների հետ է, 4-5 հազար դրամը, որ ստացավ ընտրողն իր «քաղաքացիական պարտքը» կատարելու համար, ընդամենը մի քանի օրում վերադարձվեց: Մեր երկրում ռազմավարական նշանակություն ունեցող ճյուղերը խիստ մոնոպոլիզացված են:

– Այսօր քննադատական խոսքեր են հնչում քաղաքական կոալիցիայի հուշագրի վերաբերյալ: Հետաքրքրական է իմանալ Ձեր կարծիքը:

– Գիտեք, նորից խոսում ենք հետեւանքների մասին: Կարելի է քննադատել հուշագիրը, նույնիսկ ծիծաղելի իրողություններ արձանագրել:

Կոալիցիայի հուշագրով ձեւավորված հայաստանյան կառավարությունը որեւէ կապ չունի եվրոպական կոալիցիոն կառավարությունների հետ, որոնք տարբերաբար ձեւավորվում են եւ, ինչիցհայլոց, որպես կանոն այդքան էլ երկարատեւ չեն գործում: Փորձը ցույց է տալիս, որ միակուսակցական կառավարություններն ավելի երկարատեւ են լինում: Կոալիցիան բոլոր դեպքերում պարտադրված քաղաքական համաձայնություն է, խոսքը դասական տարբերակի մասին է:

Այս ամենի շուրջ լրջորեն կարելի է խոսել, երբ ընտրությունները գոնե առավել ընդհանուր ձեւով արտահայտում են հասարակության կարծիքը: Խախտումներ լինում են ամեն տեղ, խնդիրը չափի մեջ է: Երբ դրանք կատարվում են այն չափով, որ անհնար է պարզել որքանով է արտահայտվել հասարակական կարծիքը, կամ էլ երբ ընտրախախտումները ոչ թե կասեցվում են իշխանության ներկայացուցիչների կողմից, այլ ամեն կերպ խրախուսվում, ընտրություններից բխող արդյունքը ծայր աստիճան հարաբերական է:

Այս եւ նախորդ ընտրությունների ժամանակ առնչվեցինք եւս մի բացասական երեւույթի: Շահում է նա, ով շատ փող է բաժանում: Նման տրամադրություններ հաստատվել են ոչ միայն կուսակցությունների եւ անհատ թեկնածուների շրջանում, այլեւ, որ ավելի ծանր է, ընտրողների: Դա լուրջ հայտ է՝ ժողովրդի մի ստվար զանգվածի դիտարկելու որպես գողերի եւ ավազակների: Այսինքն՝ երկրում բոլորը հանցագործ են, տարբերությունը միայն չափերի մեջ է: Մեծը կարող է մանրերից ցանկացածին պատժել: Եթե այս հարաբերությունները մտել են նաեւ ընտրական համակարգ, քաղաքական աշխարհ, կարող ենք հանգել անառողջ զարգացումների, մանավանդ որ մեր ժողովուրդն ու հանրապետությունը, իմ խորին համոզմամբ, առաջիկա մի քանի տարիներին պետք է դիմակայեն շատ լուրջ մարտահրավերների, որոնք պարտադրված կլինեն դրսից:

ՄԱՌԼԵՆԱ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Հունիսի 26-ը՝ խոշտանգումների զոհերի աջակցության միջազգային օր

ՄԱԿ-ի գլխավոր ասամբլեան հունիսի 26-ը հայտարարել է խոշտանգումների զոհերի աջակցության ՄԱԿ-ի միջազգային օր: 1987 թ. հունիսի 26-ին է ուժի մեջ մտել խոշտանգումների դեմ ՄԱԿ-ի կոնվենցիան: Այսօր՝ միջազգային փաստաթղթի ընդունումից 16 տարի անց, խոշտանգումները գլոբալ խնդիր են: Դաժան վերաբերմունքի լուրջ ձեւերը հաճախ վերագրվում են այն հասարակություններին ու երկրներին, որտեղ մարդու իրավունքների խախտումներն առօրյա բնույթ են կրում, սակայն խոշտանգումները տեղի են ունենում աշխարհի երկրների 2/3 մասում, ներառյալ զարգացած երկրները՝ հերքելով լայնորեն տարածված այն տեսակետը, թե խոշտանգումները բացառապես աղքատ ու քաղաքակրթությունից զուրկ հասարակություններին են բնորոշ:

Երեկ թեմայի շուրջ քննարկում էր հրավիրել «Ընդդեմ իրավական կամայականությունների» հասարակական կազմակերպությունը, որն արդեն 4 տարի նշում է խոշտանգումների զոհերի աջակցության միջազգային օրը: Կազմակերպության ղեկավար Լարիսա Ալավերդյանը ցավով փաստեց, որ այս տարի էլ, ինչպես նախորդներին, քննարկման կազմակերպիչները ակնկալել են պատասխանատու գերատեսչությունների ներկայացուցիչների մասնակցությունը, սակայն հրավերը մնացել է անարձագանք:

Լարիսա Ալավերդյանն արձանագրում է, որ մեր երկրում 1993-ից խոշտանգումների դեմ պայքարի գործում դրական քայլեր չեն իրականացվել. նույնիսկ ապացուցված լինելու դեպքում խոշտանգման դեպքերը չեն արժանանում պետության համարժեք վերաբերմունքի, երկրի օրենսդրությունը որեւէ կերպ չի ամրագրում նաեւ խոշտանգումներից տուժածների նկատմամբ անհրաժեշտ վերաբերմունք, մինչդեռ շատ են այն մարդիկ, ովքեր օգնության կարիք ունեն: Մանավանդ երբ խոսքը հարեւան Ադրբեջանում խոշտանգման ենթարկվածներին է վերաբերում: Լարիսա Ալավերդյանը որոշ տվյալներ ներկայացրեց, որոնք թեկուզ մոտավոր, բայց պատկերացում են տալիս իրավիճակի վերաբերյալ: 1989-1995 թթ. ավելի քան 5 հազար հայեր 3-ից մինչեւ 5 տարի Ադրբեջանում պատանդության մեջ են եղել: 947 մարդ մինչ օրս անհայտ կորած է: Կան հավաստի տվյալներ շուրջ 100 հայերի մասին, որոնք ողջ են եւ Ադրբեջանում են: Հայտնի են 19-22 մարդու անուններ, որոնց տեսել են Հայաստան վերադարձած պատանդները, սակայն գտնվելու ստույգ վայրը նշել չեն կարող: 180 մարդ 1991-99 թթ. մեկ տարուց ավելի պատանդ լինելուց հետո վերադարձել է Ադրբեջանից:

«Ընդդեմ իրավական կամայականությունների» ՀԿ-ի ղեկավարի խոսքով, կազմակերպությունը տարեկան շուրջ 1000 մարդու օգնություն է ցուցաբերում, որն իրականացվում է ՄԱԿ-ի ֆինանսավորմամբ: Լարիսա Ալավերդյանը նշում է, որ որեւէ անհատ կամ կազմակերպություն թե՛ Հայաստանում եւ թե՛ սփյուռքում խոշտանգվածների խնդիրների լուծմանը հետամուտ լինելու նախաձեռնություն չի ցուցաբերում:

Ըստ Լարիսա Ալավերդյանի, Ադրբեջանից աշխարհի տարբեր երկրներում, մանավանդ մահմեդական, տեղեկություն է տարածվում հայերի իրականացրած խոշտանգումների վերաբերյալ: Երեւույթը, սակայն, համապատասխան արձագանք մեր երկրում չի գտնում եւ կազմակերպման կարիք ունի:

Մ. Հ.

ԼՂՀ

Վարկերը վերադարձնելու նպատակով

Պետբյուջեից եւ աշնանացանի համար կառավարության այլ ռեսուրսների հաշվին տրամադրված վարկային գումարների վերադարձումն այսօր կարեւոր հարց է դարձել խնդրո առարկայով շահագրգիռ կառույցների համար:

Թերեւս այս նպատակն էր հետապնդում օրերս կառավարությունում տեղի ունեցած խորհրդակցությունը, որը վարում էր ԼՂՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար Սպարտակ Թեւոսյանը: Խորհրդակցության մասնակիցների շրջանակը բավականին ներկայացուցչական էր՝ քննարկումներին մասնակցում էին ինչպես քաղշրջվարչակազմերի, այնպես էլ հանրապետական նշանակության որոշ գերատեսչական ղեկավարներ: Հրավիրվել էին նաեւ «Արցախբանկի» եւ «Հայագրոբանկի» Ստեփանակերտի մասնաճյուղի ղեկավարները, «Արցախագրոտպասարկում» ՊՓԲԸ-ի գործադիր տնօրենը:

Նշվեց, որ 1998 թ.-ից տրվող այս կարգի վարկերը պարտադիր ենթակա են վերադարձման, ուստի դրանց հավաքմանը պետք է հետեւողական մոտեցում ցուցաբերել: Մասնավորապես ընդգծվեց, որ որոշ վարկառուներ ներկայումս հեռացել են հանրապետության սահմաններից եւ վերջիններիս նկատմամբ վարկավերադարձման նույն մեխանիզմներ կիրառելը արդյունավետ լինել չի կարող: Այնուհանդերձ, նշվեց, որ չպետք է թույլ տալ նախկինում վերցված վարկերի յուրացումներ: Այս ուղղությամբ խորհրդակցությունում մշակվեցին կոնկրետ մոտեցումներ:

Գյուղատնտեսության բնագավառին պետբյուջեից տրամադրված վարկերը վերջին չորս տարում կազմել են շուրջ 660 մլն դրամ, մինչդեռ դրանցից վերադարձվել է ընդամենը ամբողջի 47.1 տոկոսը: Համեմատաբար ավելի, 73.5 տոկոս հավաքվել է աշնանացանի համար տրամադրված վարկերից:

Խորհրդակցությունում կոչ արվեց բոլոր շահագրգիռ կառույցներին վարկերի պարտքերը մարելու համար ավելի արդյունավետ դարձնել համագործակցությունը:

Վ. Գ.

Կարկուտը եւ հորդառատ անձրեւները վնաս են պատճառել Շիրակի եւ Լոռու մարզերին

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հունիսի 20-ին Շիրակի մարզի Աշոցք քաղաքում տեղացել է հորդառատ անձրեւ եւ կարկուտ: Հայպետհիդրոմետ ծառայության տվյալների համաձայն, կարկուտի տրամագիծը հասել է 33 մմ-ի: Առատ տեղումներ եւ կարկուտ (մինչեւ 10 մմ տրամագծով) են գրանցվել նաեւ Լոռու մարզում հունիսի 21-ին: Պատճառված վնասի չափերը ճշտվում են: Ինչպես հայտնեցին ՀՀ արտակարգ իրավիճակների վարչության լրատվության կենտրոնից, տեղումների հետեւանքով հեղեղվել է Վանաձոր քաղաքի Նարեկացու թաղամասի 6-րդ փակուղին, ինչպես նաեւ հարակից շենքերի նկուղային հարկերը: 3,5 մմ բարձրությամբ կարկտային սառույցով է լցվել Թումանյան փողոցի 6-րդ շենքի բակի 500 քառակուսի մետր տարածքը՝ ողողելով նկուղային եւ առաջին հարկերը: Թաղամասի բնակիչների ու հրշեջ ծառայության ուժերով ջուրը պոմպերով դուրս է մղվել նկուղներից: Վանաձորի քաղաքապետարանն իրականացնում է մաքրման աշխատանքներ: Ժամանակավորապես անջատվել է «ՀԷՑ» ՓԲ ընկերության Դեբեդ մասնաճյուղի 10-րդ ենթակայանը:

«Ջրմուղ-կոյուղին» դատի է տվել պարտապաններին

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Երեւանի «Ջրմուղ-կոյուղի» ընկերությունը (ԵՋԿԸ) դատական հայցեր է ներկայացրել քաղաքապետարանի եւ թաղապետարանների ենթակայության այն կառույցների դեմ, որոնք վերջին տարիներին չեն վճարել խմելու ջրի դիմաց: Այս մասին Երեւանի քաղաքապետարանի հունիսի 23-ի խորհրդակցության ժամանակ հայտնեց քաղաքապետ Ռոբերտ Նազարյանը: Նշվեց, որ ԵՋԿԸ-ին այդ կառույցների ունեցած պարտքը զգալի գումար է կազմում, եւ, քաղաքապետի խոսքերով, «հիմնված է ոչ իրատեսական հաշվարկների վրա»: Ռ. Նազարյանը հայտնեց, որ քայլեր են ձեռնարկվում պարտքերի հարցի լուծման ուղղությամբ. մասնավորապես, պայմանավորվածություն է ձեռքբերվել պարտքերի ծավալի վերահաշվարկման եւ դրանց աստիճանական մարման վերաբերյալ: Ըստ [illegible], ԵՋԿԸ-ն իրենց դեմ ներկայացրել է 28 մլն դրամ (մոտ 48 հազար ԱՄՆ դոլար) գումարի վճարման հայց: Հայցի քննումը նշանակված է հունիսի 26-ին:

Դիտավորդներ`ը՝ հետընտրական շրջանում

Պետավտոտեսչությունը հավանաբար «աշխատելու» բազմատեսակ մեթոդներ ունի: Իսկ վերջերս այդ մեթոդներից գերակշռում է այսպես կոչենք բիզնեսային տարբերակը:

Սա այն դեպքն է, երբ պետավտոտեսուչները կանգնելու եւ կանգնեցնելու այնպիսի տեղ են ընտրում, որ անտեսանելի լինեն վարորդների աչքին: Այսինքն՝ մի անհարմար շրջադարձ կատարելուց հետո վարորդները հանկարծակի նկատում են պետավտոտեսչության մեքենան, բայց արդեն ուշ է լինում:

Ստացվում է, որ ավտոտեսուչները նախընտրում են այնպիսի իրավիճակ ստեղծել, որի դեպքում տոտենցիալ խախտում կատարողը ոչ թե զգուշանում է, այլ խախտում կատարելով կամ, երբեմն, չկատարելով հայտնվում է թակարդում:

Իսկ եթե ավելացնենք նաեւ, որ, ըստ ընդհանուր դիտարկումների, ավտոտեսուչների ընտրական «զտվածությունը» հետընտրական [illegible] բոլորիս հայտնի հետեւանքներով:

Այս ամենը դեռ բոլորը չէ: Պետավտոտեսուչները դարձյալ սկսել են հեշտություն «ցուցաբերել» երեկոյան ուշ ժամերին քաղաքում, հատկապես՝ Մալաթիայի շրջանում գյուղմթերքներ մատակարարող եւ տեղափոխող մեքենաների նկատմամբ: Հենց այս ճանապարհի ավտոտեսուչները, իրենց իսկ բացատրությամբ, գործում են այն տրամաբանությամբ, թե ուշ ժամերին փողոցում լինող ոչ մարդատար մեքենաներն անպայման «գործ են անում»: Ուստի պետք է բաժին հանեն նաեւ ավտոտեսուչներին:

Շատ հարմար տրամաբանություն է: Միայն մի մեծ թերություն ունի. ձեռնտու չէ պետությանը, հասարակությանը: Իսկ մենք պետք է «զարգանանք»՝ ելնելով հասարակության, պետության շահերից: Այստեղից եզրակացություն. պետավտոտեսուչներն ունեն միայն իրենց ծնող- [illegible]

ԱՐԱՄ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ»-ի թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նյութերը չեն գրախոսվում եւ չեն վերադարձվում:
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st. Yerevan, Armenia, 375010

Թուրք-ամերիկյան տարաձայնությունները հաղթահարվում են

Դրա հիմքում Իրանի դեմ համագործակցության Անկարայի պատրաստակամությունն է

Հունիսի 19-ին «Ազգը», ելակետ ընդունելով Թուրքիայի արտգործնախարարության խորհրդական Ուղուր Զիյալի բանակցությունները Վաշինգտոնում, կարծիք էր հայտնել, որ թուրք-ամերիկյան հարաբերությունները մտնում են հունի մեջ: Ինչ վերաբերում է համանուն տարաձայնություններին, ապա դրանց հաղթահարումն էլ պայմանավորվել էր Սիրիայի եւ հատկապես Իրանի նկատմամբ ԱՄՆ-ին համահունչ քաղաքականություն վարելու թուրքական իշխանությունների պատրաստակամությամբ:

Ինչո՞ւ, որովհետեւ պաշտոնական Վաշինգտոնն Իրաքը վարչականորեն վերակառուցելու քողի տակ Մերձավոր եւ Միջին Արեւելքի վերակազմավորման միտումներ է դրսեւորում: Քանի որ այդ միտումների զարգացման գլխավոր խոչընդոտները Սիրիան եւ Իրանն են, հետեւաբար նա այս երկրներին ամեն կերպ փորձում է միջազգային ասպարեզում մեկուսացնել, նրանց տարածաշրջանային պետությունների, այդ թվում՝ Թուրքիայի աջակցությունից զրկել, տնտեսապես թուլացնել եւ քաղաքականապես հնարավորին չափ ապակայունացնել:

Ուրեմն, եթե թուրք-ամերիկյան տարաձայնությունների հարթեցումը Թուրքիայի համար կարեւոր էր Մերձավոր եւ Միջին Արեւելքում ԱՄՆ-ի լիազոր ներկայացուցչի դերը պահպանելու համար, ապա Վաշինգտոնը դա պայմանավորում էր Իրանի եւ Սիրիայի դեմ թուրքական իշխանությունների լիարժեք համագործակցությամբ: Թերեւս այդ առումով պատահական չէր սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչությունից հետո ԱՄՆ-ի որդեգրած միջինարեւելյան քաղաքականության այսպես կոչված ճարտարապետներից Պենտագոնի նախկին գլխավոր խորհրդական Ռիչարդ Փեռլի հետեւյալ հայտարարությունը. «Եթե Անկարան Իրանի եւ Սիրիայի նկատմամբ այլ դիրքորոշում որդեգրի, քան ԱՄՆ-ի դիրքորոշումն է, ապա թուրք-ամերիկյան հարաբերությունները կհայտնվեն աղետալի վիճակում»:

Փեռլի հայտարարության սպառնալից ոճը հստակ պատկերացում էր տալիս կանխատեսելու, թե Զիյալը ի՞նչ նպատակով է գործուղվել Վաշինգտոն: Ինչ վերաբերում է նրա բանակցություններին, ապա թուրքական մամուլը եւ հանրային հեռուստատեսությունը ոչ այնքան դրանց մանրամասներին են անդրադառնում, որքան թմբկահարում են թուրք-ամերիկյան ռազմավարական դաշինքի պահպանումը եւ առանձնակի գոհունակությամբ ընդգծում, որ այս փաստը Զիյալի այցի ընթացքում վերահաստատել է պաշտոնական Վաշինգտոնը:

ԱՄՆ-ի հետ ռազմավարական դաշինքի պահպանումը տարածաշրջանի վերակազմավորման ներկա փուլում բարդ խնդիր է: Այն առումով, որ Վաշինգտոնը, մերժելով թուրքական զինված ուժերի անմիջական մասնակցությունը հակաիրաքյան պատերազմին, ներկայումս թույլ չի տալիս Թուրքիային մասնակցել հետպատերազմյան Իրաքի վերակառուցմանը: Չպետք է մոռանալ նաեւ Իրաքի հյուսիսում քրդական ինքնիշխան պետականություն ստեղծելու հավանականությունը: Թեեւ դա դեռեւս չի ձեւավորվել, սակայն քրդերի անկախացման հարցն, այնուամենայնիվ, օրակարգում է: Համենայն դեպս, հարցի լուծման անհրաժեշտության մասին Վաշինգտոնից բացի սկսել է արտահայտվել նաեւ Թել Ավիվը:

Քրդական ինքնիշխան պետականության ծրագիրը, ինչ խոսք, հակասում է ԱՄՆ-ի հետ Թուրքիայի ռազմավարական դաշինքի տրամաբանությանը: Հակաիրաքյան պատերազմում թուրքական զինված ուժերի ծառայությունից հրաժարվելը՝ նմանապես: Սա ցույց է տալիս, որ այդ դաշինքը Վաշինգտոնի տեսանկյունից ենթադրում է ոչ թե տարածաշրջանային քաղաքականությունում Թուրքիային որոշակի դերի հատկացումը, այլ՝ նրա վրա սահմանված վերահսկողության պահպանումը: Քանի որ թուրք-ամերիկյան տարաձայնություններն առաջացել էին Թուրքիայի տարածքում ամերիկյան զորքերի տեղակայման Վաշինգտոնի պահանջին չընդառաջելու պատճառով, ուստի դրանց հարթեցումն էլ ինքնաբերաբար պետք է պայմանավորվի պահանջները հետայսու անվերապահորեն կատարելու թուրքական իշխանությունների հավաստմամբ:

Ըստ երեւույթին Վաշինգտոնում Թուրքիայի արտգործնախարարի խորհրդական Ուղուր Զիյալը Սիրիայի եւ հատկապես Իրանի դեմ համագործակցելու թուրքական իշխանությունների պատրաստակամությունն է հայտնել Բուշի վարչակարգին, որ պաշտպանության փոխնախարար Պոլ Վոլֆովիցը եւ փոխպետքարտուղար Մարկ Գրոսմանը, որոնք մինչ այդ կասկածի տակ էին դրել թուրք-ամերիկյան ռազմական դաշինքի նպատակահարմարությունը, սկսեցին արտահայտվել դաշինքի ամուր հիմքերի մասին:

Այս ամենը հիմք է տալիս ենթադրելու, որ Զիյալի այցով թուրք-ամերիկյան տարաձայնությունները հարթվել են: Ավելին, ԱՄՆ պետքարտուղար Քոլին Փաուելը պաշտոնապես Վաշինգտոն է հրավիրել Թուրքիայի արտգործնախարար Աբդուլլահ Գյուլին, միաժամանակ հայտնելով վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանին եւս հրավիրելու պատրաստակամություն: Ի դեպ, հունիսի 20-ին Համաշխարհային տնտեսական ֆորումի աշխատանքներին մասնակցելու համար Հորդանանում գտնվող Գյուլն այնտեղ հանդիպել է Փաուելին: Թուրքական հանրային հեռուստատեսության տվյալներով, այդ հանդիպումը տեղի է ունեցել ոտքի վրա, բայց եւ այնպես Թուրքիայի հետ ԱՄՆ-ի ռազմավարական դաշինքի պահպանման օգտին անձամբ արտահայտվել է նաեւ պետքարտուղարը:

Եթե Փաուելի այս արտահայտությունը ենթադրում է վերոհիշյալ դաշինքի հետագա ամրապնդումը, ուրեմն, ենթադրելի է, որ դրան զուգընթաց կամրանա Թուրքիայի վրա ամերիկյան վերահսկողությունը, եւ նա շուտով կստանձնի իր դաշնակցի պարտավորություններից բխող դերն այն հոգեբանական պատերազմում, որին՝ ընդդեմ Իրանի, ձեռնամուխ է եղել Վաշինգտոնը:

ՎԱՀԵ ՕՀԱՆՅԱՆ

Փաուել. «Իրանի դեմ պատերազմի չենք պատրաստվում»

ԱՄՆ պետքարտուղար Քոլին Փաուելը հայտարարել է, որ «բացարձակապես սխալ են» այն ենթադրությունները, թե ամերիկացիները պատերազմ են նախապատրաստում Իրանի դեմ: Հորդանանում անցկացվող համաշխարհային տնտեսական համաժողովում Փաուելը հայտարարել է. «Մենք դեմ ենք, որ Իրանն աջակցի ահաբեկչությանը, դեմ ենք միջուկային զենք ստեղծելու նրա ծրագրին: Հուսով ենք, որ իրանցիները բացասական դեր չեն խաղա Իրաքը վերականգնելու մեր փորձերում»:

Ռոյթեր գործակալությունը մեջբերում է Փաուելի այն խոսքերը, որ ամերիկացիները «հետեւում են Իրանի բնակչության տրամադրություններին, երկրի դեպքերին եւ պատրաստ են աջակցել խոսքի ազատության ձգտողներին»: Անշուշտ, նա նկատի ուներ Իրանի իսլամական վարչակարգի դեմ վերջերս Թեհրանում տեղի ունեցած ցույցերը:

«Սակայն ովքեր ասում են, թե ԱՄՆ-ը պատրաստվում է ինչ-որ ագրեսիայի, կամ հակամարտության եւս մի վայր է փնտրում, բացարձակապես անիրավացի են: Մենք շատ ճշտապահ ենք մեր խոսքերում ու գործողություններում», ավելացրել է պետքարտուղարը:

Միաժամանակ հաղորդվում է, որ պաշտոնական Թեհրանը պատրաստակամություն է հայտնել միջուկային զենքի հարցում սերտորեն գործակցելու ՄԱԿ-ի տեսուչների հետ: Իրանի ատոմային էներգիայի ծրագրի ղեկավար Ղոլամռզա Աղազադեն այդ մասին հայտարարել է մամլո ասուլիսում: Նրա խոսքերով, Ատոմային էներգիայի միջազգային գործակալության եւ Իրանի համագործակցությունը պետք է փարատի այն կասկածները, թե Իրանն ուզում է ռազմական նպատակներով օգտագործել միջուկային էներգիան:

Ավելի վաղ Իրանն անարդարացի էր համարել նման գործակցությունը եւ արգելել էր միջազգային տեսուչների մուտքն իր էներգետիկ օբյեկտներ: Ըստ Ռոյթեր գործակալության, կիրակի օրն Աղազադեն փոխել է դիրքորոշումը եւ արտահայտվել է ԱԷՄԳ-ի հետ հավելյալ արձանագրության ստորագրման օգտին, որը պետք է ընդլայնի ՄԱԿ-ի տեսուչների իրավունքները Թեհրանի միջուկային ծրագրի վիճակի հետազոտման ասպարեզում: Մասնավորապես նախատեսվում են բանակցություններ երկրի մի շարք էներգետիկ օբյեկտներում հողի, օդի եւ ջրի նմուշներ վերցնելու հնարավորության շուրջը:

Կրճատումներ Չինաստանի բանակում

Չինաստանում սկսվել է բանակի թվակազմի կրճատման ծրագրի իրականացումը: Ասոշիեյթեդ պրեսի տվյալներով, աշխարհի խոշորագույն բանակի 42 հազար զինվորներ տեղափոխվելու են քաղաքացիական աշխատանքի:

Տվյալ կրճատումն իրականացվում է բանակի արդիականացման կառավարական հնգամյա ծրագրի շրջանակներում: ՉԺՀ Նախագահ Հու Ցզինտաոն հայտարարել է, որ հարկավոր է զորացրված զինվորներին ապահովել աշխատանքով, որպեսզի նրանք հեշտությամբ վերադառնան քաղաքացիական կյանքին:

Այդ նպատակով Չինաստանի կառավարությունը պահպանել է զորացրված զինծառայողներին պետական հիմնարկներ ընդունելու քվոտաները: Շուրջ 30 հազար զինծառայողներ արդեն աշխատանք են ստացել կառավարական ծրագրի շնորհիվ:

Ներկայումս չինական բանակի թվակազմը 2,5 միլիոն է: Բանակը մասնագիտացած է հիմնականում ցամաքային գործողությունների մեջ եւ ժամանակակից ռազմական տեխնիկայի պակաս ունի:

ՍԱԲՈՏԱԺ

Իրաքում խոշոր նավթամուղ է պայթեցվել

Սադդամ Հուսեյնը ո՞ղջ է

Երեք ամսվա ընդմիջումից հետո անցյալ կիրակի պետք է վերսկսվեին իրաքյան նավթի արտահանումները: Սակայն դա տեղի չունեցավ շաբաթ օրը Բաղդադից հյուսիս-արեւմուտք Հիթ քաղաքի մոտակայքում գլխավոր նավթամուղներից մեկի պայթեցման հետեւանքով: Իրաքից Թուրքիա անցնող մյուս նավթամուղը եւս չի գործում հունիսի 12-ին տեղի ունեցած խափանարարության պատճառով: «Լիբերասիոն» թերթի տվյալներով, այն վերագործարկվելու է 3 օրից:

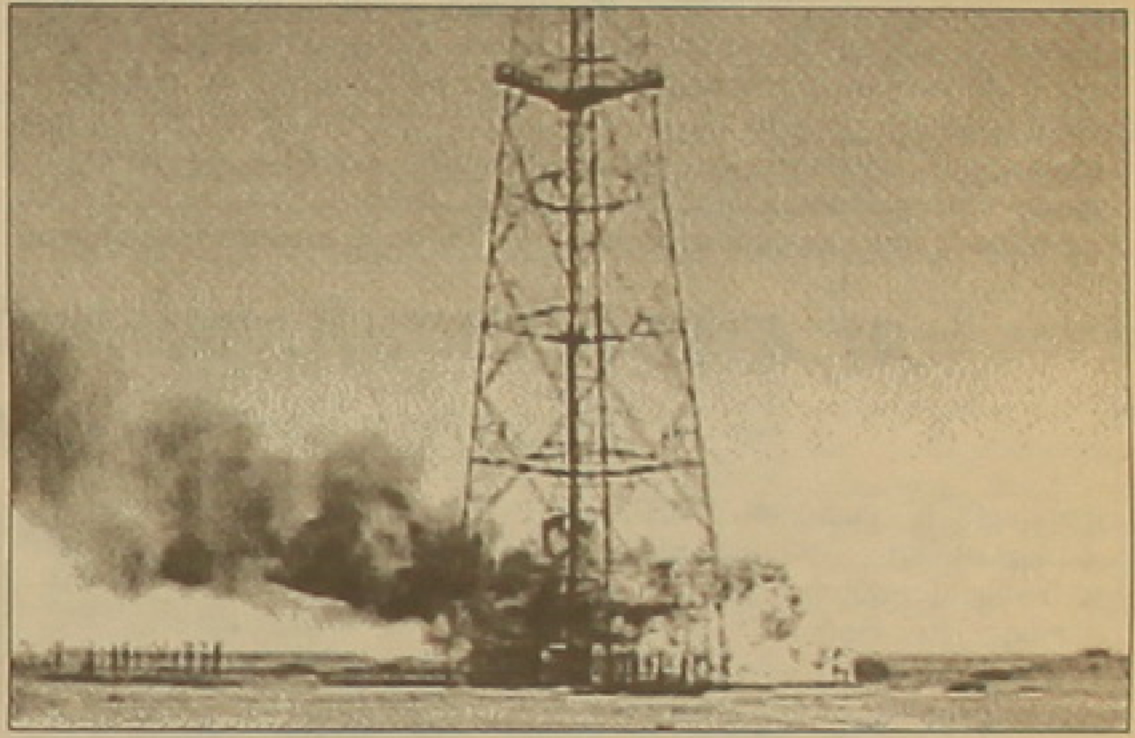

Շաբաթօրյա պայթեցումն առավել լուրջ է, քանի որ խոսքը Քիրքուքից Պարսից ծոց անցնող ռազմավարական նավթամուղի մասին է, որի շնորհիվ նաեւ ապահովվում է Բաղդադի էլեկտրամատակարարումը:

Մեկնաբանները նշում են հունիսի 12-ի խափանարարության եւ 21-ի պայթեցման ընդհանուր գծերը: Ենթադրվում է, թե դրանք «միեւնույն անձանց» գործն են: Իրաքցիներից ոմանք խոստովանում են, որ չեն ուզում տեսնել, թե իրենց նավթն ինչպես է «ծառայում ամերիկացիներին եւ իսրայելցիներին»:

Ըստ «Լիբերասիոնի», Հիթի շրջանում բնակվում են գլխավորապես սուննի բեդվիններ, որոնք դեմ են Իրաքում ամերիկացիների ներկայությանը: Այդ շրջանում զգալի թիվ են կազմում նախկին վարչակարգի կողմնակիցները:

Հունիսի 15-ին ամերիկյան ուժերի ձեռնարկած «Անապատի կարիճ» գործողության ընթացքում շարունակվում են բաասականների ձերբակալությունները: «Նյու Յորք թայմսի» տվյալներով, օրերս ձերբակալված Աբդել Համիդ Մահմուդը՝ Սադդամ Հուսեյնի անձնական քարտուղարը, հարցաքննությունների ընթացքում հավաստել է, որ Հուսեյնը ողջ է եւ թաքնվում է Իրաքում:

Լոնդոնի «Օբսերվեր» թերթը գրում է, որ անցյալ չորեքշաբթի օրը Ղաիմ քաղաքի մոտ (սիրիա-իրաքյան սահման) ամերիկյան ուժերը հարձակվել են մի շարասյան վրա, որտեղ թերեւս եղել են Հուսեյնը եւ նրա ավագ որդի Ուդեյը: Շարասյան վրա հրթիռներ են արձակվել այն բանից հետո, երբ կալանվել է Հուսեյնի կամ նրա որդու արբանյակային հեռախոսազրույցը: Հաղորդվում է, որ հրթիռակոծության վայրում զոհվածների ծագումնաբանական նյութի ուսումնասիրությունը թույլ կտա պարզել հավելյալ մանրամասնություններ:

Իրաքի ամերիկացի կառավարիչ Փոլ Բրեմերը Հորդանանում անցկացվող Համաշխարհային տնտեսական համաժողովում հայտարարել է, որ Հուսեյնի ճակատագրի հարցում տիրող անորոշությունը «թեւեր է տալիս բաասականներին, որոնք շարունակում են խափանարարությունը»:

Եկող շաբաթ ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանի հովանավորությամբ Նյու Յորքում անցկացվելու է Իրաքի վերակառուցմանը նվիրված խորհրդաժողով, որտեղ գլխավոր թեմաներից մեկը լինելու է այդ երկրի նավթահանքերի ու նավթամուղների անվտանգության հարցը:

Սպանվել է «Համասի» առաջնորդներից մեկը

Բանակցությունները կրկին վտանգված են

Այսրհորդանանի սահմանամերձ գոտում շաբաթ գիշեր իսրայելցի սահմանապահներն սպանել են պաղեստինյան այդ տարածքում «Համաս» արմատական կազմակերպության գլխավոր գործիչներից մեկին՝ Աբդուլլահ Քավասմեհին: Ռոյթեր գործակալությունը հաղորդում է, որ վերջին երկու տարիներին իսրայելական բանակը պաղեստինցիների առաջնորդների մեջ ամենից շատ փնտրում էր հենց Քավասմեհին: Նրան համարում էին մի շարք ահաբեկչությունների (այդ թվում Երուսաղեմի հունիսի 11-ի ահաբեկչության) կազմակերպիչ, որոնց հետեւանքով զոհվել են 50 իսրայելցիներ:

Իսրայելի վարչապետ Արիել Շարոնը ողջունել է բանակի «հաջողությունը» եւ պաղեստինցիներին հերթական անգամ կոչ է արել «հակաահաբեկչական լուրջ գործողությունների պատասխանատվություն ստանձնել»: Նրա խոսքերով, Իսրայելը կշարունակի «իր քաղաքացիների անվտանգության ապահովմանն ուղղված քայլերը»:

Պաղեստինցի առաջնորդի սպանությունը կրկին հարցականի տակ է դրել մերձավորարեւելյան «ուղեցույցի» կենսագործման եւ հաշտության բանակցությունների շարունակման հնարավորությունները: «Ուղեցույցի» համահեղինակ ԱՄՆ-ը փորձում է վերահսկողությունից դուրս չթողնել իրավիճակը: Ուրբաթ օրը տարածաշրջանում էր պետքարտուղար Քոլին Փաուելը, իսկ ընթացիկ շաբաթ սպասվում է Ջորջ Բուշի խորհրդական Կոնդոլիզա Ռայսի այցը: Մշտապես տարածաշրջանում է Բուշի հատուկ պատվիրակ Ջոն Վոլֆը:

«Համասի» ներկայացուցիչները սպառնացել են վրեժ լուծել Քավասմեհի սպանության համար: «Համասը» մերժել է Պաղեստինյան ինքնավարության վարչապետ Մահմուդ Աբբասի հրադադարի կոչը, ասելով, որ պայքարը շարունակելու են, քանի դեռ իսրայելական բանակը հետապնդում է կազմակերպության անդամներին:

Ըստ Ռոյթերի, երեկ Բեյթ Հանուն քաղաքի մոտակայքում (Գազայի հատված) հուժկու պայթյունից զոհվել են «Ալ Աքսայի նահատակների բրիգադների» 4 մարտիկներ: Նախապես հաղորդվել էր, թե նրանք սպանվել են իսրայելական տանկի արկից, բայց հետո պաղեստինյան աղբյուրները ճշտել են, որ նրանք զոհվել են իրենց իսկ տեղադրած ֆուգասի պայթյունից:

Միաժամանակ հաղորդվում է, որ իսրայելական տանկերը երեկ մտել են Գազայի հատվածի Կարարա քաղաք: Վարչապետ Արիել Շարոնն, ըստ Ֆրանսպրեսի, փորձում է ոչնչացնել հնարավորին չափ շատ պաղեստինցի ահաբեկիչների եւ միաժամանակ հիշեցնել, որ հաշտության բանակցությունների ժամկետը սահմանափակ է:

Իսրայելը փաստորեն գործում է ԱՄՆ պետքարտուղար Քոլին Փաուելի օրհնությամբ, որը հունիսի 20-ին Շարոնին ասել էր. «Իսրայելի անվտանգությունը մեզ համար առաջնահերթ է, եւ երկրի վարչապետն իրավասու է պաշտպանել սեփական ժողովրդին»:

Պ. Ք.

ԱԶԳ

Մշակույթ

Հայ բազմադարյան մշակույթի պատմության մեջ նշանակալից երեւույթ է միջնադարի խոշորագույն մտածող Գրիգոր Տաթեւացու գրական ժառանգությունը, որ ներառում է գիտության եւ մշակույթի բազմազան ճյուղեր: Գրիգոր Տաթեւացին հայտնի է իբրեւ փիլիսոփա, մանկավարժ, «գրչության արվեստի» տեսաբան, տնտեսագետ, կենսաբան, քերական եւ լեզվաբան: Տաթեւացու՝ թվով 30 ստեղծագործությունները անգնահատելի աղբյուր են հայագիտության տարբեր ճյուղերով զբաղվող գիտնականների՝ տնտեսագետների, պատմաբանների, փիլիսոփաների, աստվածաբանների, լեզվաբանների, գրականագետների ու մանկավարժների, բնագետների, գեղագետների համար:

Նոր ուսումնասիրություն նվիրված Գրիգոր Տաթեւացուն

Մեծ մտածողի՝ Գրիգոր Տաթեւացու աշխատություններին են անդրադարձել անվանի գիտնականներ Մ. Աբեղյանը, Գ. Ջահուկյանը, Ս. Արեւշատյանը, Ն. Թովմասյանը, Բ. Կյուրեղյանը, Անանուն Սյունեցին եւ այլք: Սակայն Գ. Տաթեւացու քերականական հայացքները համակողմանիորեն վեր է հանել Սուսաննա Գրիգորյանն իր «Պատմական քերականության հարցեր» մենագրությամբ, որը նվիրված է ականավոր մտածող Գ. Տաթեւացուն:

Դիոնիսոս Թրակացու «Քերականական արվեստի» թարգմանություններից հետո մի քանի դար շարունակ գրվում են մեկնություններ, որոնցից աչքի են ընկնում Դավթի, Մովսես Քերթողի, Գրիգոր Մագիստրոսի, Վարդան Արեւելցու, Հովհաննես Երզնկացու եւ այլոց աշխատությունները: «Գրչության արվեստի» ծաղկման շրջանում սրանք նպաստում են կայունացնելու հայերենի ուղղագրությունը եւ կետադրությունը: Իբրեւ առանձին առարկա Տաթեւացին ոչ միայն դասավանդել է «գրչության արվեստը», այլեւ 1408 թ. գրել է Արիստակեսի եւ Սկեւռացու գործերի մեկնությունները, որոնց նպատակն էր օգնել գրիչներին հասկանալու վերոհիշյալ հեղինակների գործերը:

Գրիգոր Տաթեւացու մեկնություններում սահմանազատվում է երեք շերտ՝ բառերի բացատրություն, քերականական հարցադրումներ, սահմանումներ, այլաբանական բացատրություններ:

Ինչպես նշում է գրքի հեղինակը՝ Սուսաննա Գրիգորյանը, Տաթեւացու մեկնությունների բուն արժեքն այն է, որ նախ նա նոր կյանք է հաղորդել գործածությունից դուրս եկող երկերին, ապա տվել բառերի բացատրություն, քերականական սահմանումներ, այլաբանական բացատրություններ: Մենագրության մեջ բերված է Արիստակեսի երկի եւ Գ. Տաթեւացու մեկնության համառոտ համեմատությունը՝ նշելով վերջինիս այն հավելումները, որոնք քերականական բնույթի են: Արիստակեսի երկի մեկնությունը սկսելով հենց վերնագրից Տաթեւացին բացատրում է, թե ինչ է վերլուծությունը. «Վերլուծութիւն[է] մեկնութիւն յայտնապէս»: Եվ քանի որ խոսքը «գրչութեան արուեստին» վերաբերող աշխատության մասին է, նա բացատրում է նաեւ, թե ինչ է գրչությունը: Այնուհետեւ մեջընդմեջ անդրադառնում է այն բառերի մեկնությանը, որոնք օգնում են հասկանալու Արիստակեսի երկը:

Արիստակեսի երկի մեկնության մեջ նմանաձայն բառերի քանակը հասնում է մի քանի տասնյակի: Գր. Տաթեւացին նույն երկի առաջաբանի վերաբերյալ կատարել է նաեւ քերականական հարցադրումներ, օրինակ՝ «բառից եւ բայից» բառակապակցության փոխարեն առաջադրում է «անուն եւ բայ»-ը, այսինքն՝ ճշտում է քերականական տերմինը: Տաթեւացին խոսում է նաեւ բառիմաստի, գաղտնավանկի, մի քանի բառերի սեռականում ճիշտ հոլովելու կարգի մասին: Արիստակեսի բառացանկերը բերում է ըստ խոսքիմասային պատկանելության: Օրինակ՝ «Ապա, պիա՝ նախդիր է, սա, դա նա դերանուն է, որպէս այն՝ ես, դու, նա, դա, սա»: Միաժամանակ Տաթեւացին տալիս է «բանի» (նախադասության, դատողության) բնորոշումը: Վերջինս իր մեկնություններում շոշափում է լեզվական շատ ու շատ կարեւոր հարցեր. սեռական հոլովում զուգահեռ ձեւերի գոյություն, միավանկ բառերի հնչյունափոխություն, կալ եւ կեալ ձեւերի բացատրություն, ռ հնչյունի կազմության բարդություն, պատվագրություն: Գր. Տաթեւացին խոսում է «ձայնական գործիքների», գրանշանների արտաքին ձեւերի, գրերի գյուտի նշանակության մասին: Նա կապ է տեսնում մի կողմից գծի, գրի, տառի, մյուս կողմից գրի, հեգի, բառի «բանի» իմացման միջեւ:

Այսպիսով, ինչպես նշում է գրքի հեղինակ Սուսաննա Գրիգորյանը, բացի Արիստակեսի եւ Գեւորգ Սկեւռացու երկերի մեկնություններից, Տաթեւացին լեզվի խնդիրներին վերաբերող առանձին աշխատություններ չունի: Իր մնացած երկերում լեզվական հարցերին նա անդրադառնում է ամենատարբեր առիթներով, որոնք ընդհանուր առմամբ քերականական բնույթի են եւ միայն երբեմն կապվում են նրա փիլիսոփայական, որոշ դեպքերում էլ նույնիսկ քաղաքական հայացքների հետ: Սակայն լեզվի մասին առանձին վերնագրեր ունի «Գիրք հարցմանց» («Վասն լեզուաց»), «Մեկնութիւն սաղմոսաց» («Վասն լեզուի եւ գրչի»), «Գիրք քարոզութեան» («Նորին քարոզ վասն լեզուի») աշխատություններում:

Տաթեւացու փիլիսոփայական, տնտեսագիտական, մանկավարժական, լեզվագիտական հայացքներն աչքի են ընկնում, ինչպես նշում է գրքի հեղինակը, հարցերի ընդգրկման բազմազանությամբ: Նա հարցադրումներ է անում արտասանական օրգանների, գրանշանների, շարժանշանների, ձեւաբանության, շարահյուսության, ոճաբանության վերաբերյալ:

Սուսաննա Գրիգորյանն իր տարիների տքնաջան աշխատանքի շնորհիվ «Ծանոթագրություն» վերնագրի տակ բերում է կարեւոր փաստեր, տեղեկություններ՝ քաղված Մատենադարանի ձեռագրերից, այլեւայլ աղբյուրներից: Այսպես՝ «Զրույցներից մեկում, օրինակ, պատմվում է, որ Տաթեւացու ծնունդն ավետվել է, ինչպես սրբերինը. «Որպէս յաւուր միում բարեպաշտուհի մայր սորին ետես յանուրջս երազոյ զսուրբ Լուսաւորիչն մեր, ունելով իր ձեռին իւրում կանթեղ մի նուազեալ ի լուսոյն եւ ասէ ցնա լուաւ Աստուած աղօթից քոյ եւ ետ քեզ բարեգոյն զաւակ միջնորդութեամբ իմով, բայց առ զկանթեղս զայս եւ պահեա՛ ի քեզ, զի մանուկն, որ ծնանելոցն է ի քէն, նա լուսաւորեսցէ զխաւարեալ կանթեղս զայս ուղղափառ դաւանութեամբ եւ ողջամիտ վարդապետութեամբ»:

Գրքում «Գրիգոր Տաթեւացին իբրեւ մանկավարժ» խորագրի շարադրանքից տեղեկանում ենք, որ երամեծ Տաթեւացին 28 տարի իր ուսուցչի՝ Հովհաննես Որոտնեցու մահից հետո դառնում է Տաթեւի համալսարանի րաբունապետը: Նրա գործունեության օրոք Տաթեւի համալսարանը դառնում է մի կենտրոն, որից շառավիղներ էին ձգվում դեպի Հայաստանի ամենատարբեր անկյունները: Ստեղծելով համախոհների մի մեծ խումբ՝ կրթական, գիտական հարցերից զատ, լուծում է նաեւ քաղաքական խնդիրներ: Նա անգերազանցելի հռետոր եւ ուսուցիչ է եղել: Ահա թե ինչպես է բնութագրել նրան Առաքել Սյունեցին. «Անչափ էր սէրն, անբաւ էր գութն, անպատմելի էր խոնարհութիւնն, անձանձիր էր ուսուցանելն, աներկիւղ էր յանդիմանելն, անահ էր ի սաստելն, աննախանձ էր ի խրատելն, անաչառ էր ի դատելն, անխափան էր ի պատմելն»:

Ինչպես նշում է գրքի հեղինակը, հայտնի «Երգ երգոցի» հինգ տարբեր հեղինակների մեկնություններում եւ ձեռագիր բառարաններում եղած բառերի համեմատության միջոցով բացահայտել է շուրջ 150 բառ, որոնց սկզբնաղբյուրը Գր. Տաթեւացու երկերն են: Գրքի հեղինակը բերում է մի շարք բառեր եւ ապացուցում, որ դրանք ոչ թե փոխառություններ են, այլ բնիկ հայերեն բառեր՝ հերքելով մինչ այդ եղած կարծիքները: Հեղինակն անդրադարձել է նաեւ Գրիգոր Տաթեւացու գրական ժառանգության մեջ եղած փոխաբերական խոսքերին եւ առակներին:

Հեղինակին հաջողվել է ամբողջությամբ ներկայացնել միջնադարի մեծ մտածող Գր. Տաթեւացու կյանքն ու գործունեությունը, գրական ողջ ժառանգությունը:

ՌՈԲԵՐՏ ՂԱՎԹՅԱՆ
ՕՖԵԼՅԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

«Գեղանկարչության բանաստեղծը»

Ավետիք Իսահակյանի անվան գրադարանում տեղի ունեցավ ստեղծագործական հանդիպում: Ներկայացվում էին Արեւշատ Ավագյանի կտավներն ու բանաստեղծությունները: Կյանքի, ապագայի եւ սիրո մասին բանաստեղծի խոսքերը հնչեցրին մի խումբ շնորհալի ասմունքողներ ու երգիչներ: Անմասն չմնացին նաեւ մանուկները: Վերջում շնորհավորական ելույթով հանդես եկան նրա գրչընկերները, այդ թվում գրողների միության քարտուղար Հովիկ Հովեյանը, ըստ որի Արեւշատ Ավագյանի ստեղծագործական քայլը չի ընդհատվելու:

Համո Սահյանն Արեւշատ Ավագյանի մասին ասել է. «Գեղանկարչության մեջ նա նույն անկրկնելի բանաստեղծն է»: Դա, կարծում ենք, բարձր գնահատական է, որը եւ շեշտվեց հանդիպման ժամանակ:

ՏԱԹԵՎԻԿ ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ

Ի ՀՈՒՇ

Հայ ժողովրդի բարեկամուհին

Հոգին դեպի լույսը հանգավ Աջարիայի ինքնավար հանրապետության առաջին տիկինը՝ Մագուլի Գոգիտիձե-Աբաշիձեն եւ, այսուհետ նրա անունն իբրեւ իրենց կյանքը բարեհոգի ու լուսավոր ապրած մարդկանց մասին եղած հուշերում է հիշատակվելու:

Թերեւս արժեզուրկ կարող են թվալ մեր մխիթարանքի խոսքերն Աջարիայի հանրապետության ղեկավար Ասլան Աբաշիձեին, քանի որ նրա համար մեծ է բազում արժանիքներով օժտված տիկնոջ կորուստը:

Այնուամենայնիվ, կամա թե ակամա, մի օր հարկ է լինում բաժանվել ամենքից եւ ամեն ինչից: Սակայն ճշմարիտ ասված խոսք կա, եթե երջանիկ է նա, ով իր ողջ կյանքի ընթացքում աշխատում է լինել այն՝ ինչ որ կամենում է լինել կյանքի վերջին օրը՝ մահվան շեմին: Ասված է նաեւ, թե ժամանակն իշխանություն չունի հիշողության վրա: Ապրելով ու գործելով համեստ ու առաքինի կյանքի վայելչության մեջ, տիկին Մագուլին հեռացավ կյանքից, թողնելով բարության ու պարզության իր ոգին այնտեղ, ուր դեռ երկար չի աղոտանալու իր մասին եղած հիշողությունը:

Տիկին Մագուլին մեկն էր նրանցից, ովքեր խաղաղության ու մշակութային բարձր ոլորտների մեջ են պահում իրենց հոգիներն ու աշխատում փոխանցել այն իրենց շրջապատին: Այդպես ապրեց նա եւ իր ժողովրդի հիշողության մեջ մնաց լավագույն գործերով, որոնք իրականություն էր դարձրել իբրեւ հանրապետության մշակույթի ֆոնդի նախագահ: Այսուհետեւ եւս, նրա մասին հիշողությունները կբեւեռեն այնտեղ, ուր աջար ժողովուրդը կներկայանա՝ իր մշակութային գունեղ կոլորիտով: Աջարիայի պետական օպերային կից գործող մանկական երգչախումբը կշարունակի հանդես գալ աշխարհի բեմերում, եւ ամեն անգամ, հանդիսատեսի աչքերի մեջ կփնտրի մայրական գորովանքով լի նրա աչքերը, ում հոգածությամբ երգելով է տարեց-տարի իր հասակն առել:

Ընդհանրապես, կարող ես բազում բարեգործություններ կատարել, երբ առողջ ես, եւ չկա ոչ մի խանգարող հանգամանք, դառնալու ձեռնարկածդ գործի նվիրյալը: Սակայն քչերն են կարողանում իրենց վարքով ապացուցել այն, որ առողջության հետ կապված դժվարությունների մեջ անգամ պայծառ է մնում նվիրման հոգին: Այդպիսին էր տիկին Աբաշիձեի օրինակը ոչ միայն աջար ժողովրդի համար, երբ նա արդեն տեր էր դարձել անողոք հիվանդությանը:

Վերջերս, երբ իր ծննդյան հոբելյանական տարեդարձի առթիվ Հայաստանում էր անվանի Շառլ Ազնավուրը, ի զարմանս իրեն, նրան հանձնվեց իր «Քեզ համար, Հայաստան» գրքի վրացերեն թարգմանությունը, որի հրատարակությունը սիրահոժար ձեւով հոգացել էր ինքը՝ տիկին Մագուլի Աբաշիձեն:

Իր պատվելի ամուսնու եւ նրա նախնու՝ քաղաքական գործիչ Մեմեդ Աբաշիձեի վարած հայանպաստ ու հայասեր քաղաքականությունը ջերմ արձագանք ու հավանություն էր գտել փխրուն տիկնոջ հոգում: Աջարական ինքնավար հանրապետություն կատարած իրենց այցելությունների ընթացքում մեկ անգամ չեն այդ զգացել հայոց ներկայացուցիչները, երբ հյուրընկալվել են Աջարիայի ղեկավարի եւ նրա տիկնոջ կողմից մի քաղաքում, ուր նաեւ այսօր արդեն ի լույս հանգած տիկնոջ համար են ամեն կիրակի հնչում հայոց Սբ. Խաչ եկեղեցու զանգերը:

Աջարական հողում խաթարվեց ընտանեկան ներդաշնակ միության մի հրաշալի օրինակ: Ասլան Աբաշիձեն կորցրեց իր հոգու եւ մտքի գեղեցկագույն մասնիկը: Սակայն, երբ արեւը բարձրանում է, առավել եւս դառնում է բոլորինը:

Տիկին Մագուլի Գոգիտիձե-Աբաշիձեի աչքը քաղցր ու բարի կմնա ծովափնյա այն հասկվածի եռուզեռի վրա, ուր տեղացիների հետ իրենց օրերն են հյուսում հյուրասեր Բաթումիում իջեւանածները:

ՓԵՆԻՔՍ ԲԱՂՉԻՆՅԱՆ

Հոգու ձայնին ունկնդիր

Երբ գործընկերս հրավիրեց ունկնդրելու երգչուհի Ջուլիետա Ամիրջանյանի համերգը, մի պահ վարանեցի. անծանոթ անուն է, համերգային ծրագիրը՝ անհայտ: Իսկ եթե հանկարծ այսօր ամենուր տարածված ռաբիս երգիչներից լինի՞: Նստել ու նյարդեր սղոցելով լսելն իրական չէ, կեսից դուրս գալով էլ միանգամից երկու մարդու կվիրավորեմ: Այս մտորումներով էլ հասա երգչախմբային ընկերության դահլիճ եւ առաջին իսկ կատարումն ունկնդրելուց հասկացա, որ գործ ունեմ երգարվեստին մոտ կանգնած, նրանով շնչող ու ապրող մարդու հետ: Հայ ժողովրդական ու գուսանական երգերի կատարման ընթացքում Ջուլիետա Ամիրջանյանը փորձում է իր ոճն ու ընկալումը մտցնել դասական դարձած կատարումների մեջ եւ, հուրախություն նրա արվեստի երկրպագուների, դա երգչուհուն հաջողվում է: Զգացվում է, որ երգչուհին սիրտ ու հոգի է դնում իր երգերի մեջ, ավելի քան խստապահանջ է ինքն իր նկատմամբ, որը, ճիշտ է, սկզբում ավելորդ լարվածություն ու հուզականություն էր մտցնում կատարումների մեջ, սակայն դրանք արագ անցան, ու հաջորդ կատարումներն աչքի էին ընկնում վարպետությամբ ու զգացմունքայնությամբ: Սայաթ-Նովայի, Ջիվանու, Շերամի, Աշոտի եւ մեր մյուս գուսանների հանրածանոթ երգերի կատարումները մի նոր որակ, ուրույն մեկնաբանություն են ստանում երգչուհու կատարմամբ: Նույն ստեղծագործության տարբեր կատարումներ լսելով, հաճախ վերանում ես այն բանից, որ դրանք նույն երգերն են եւ ընկալումդ մոտենում է նոր գործի ընկալմանը:

Երգչուհու առաջին բեմելի հաջողությունն, անշուշտ, մեծապես պայմանավորված էր նաեւ նվագախմբի բարձրարվեստ կատարմամբ: Դուդուկահար Գեորգի Մինասյանը, շվիահար Մնացական Չալիկյանը, ուդահար Արայիկ Հովհաննիսյանը, քանոնահար Անահիտ Առաքելյանը, թմբկահար Սարգիս Հակոբյանն ու համերգավար Ժասմեն Գեւորգյանն արեցին ամեն ինչ, որպեսզի ունկնդիրը դահլիճից հեռանա՝ վերստին հանդիպելու ցանկությամբ:

Ինժեներական կրթությամբ ու պոետիկ խառնվածքով, հոգով ու էությամբ երաժիշտ Ջուլիետա Ամիրջանյանը երգել է մանկուց: Եթե մարդու մեջ երգ կա, այն մի օր գարնան վարար գետի պես պիտի հորդի, դուրս գա ափերից ու լցվի շուրջբոլորը: Բայց, ինչպես լինում է սովորաբար համեստ ու իր արածին քննախույզ հայացքով նայող մարդկանց հետ, Ջուլիետան չէր համարձակվում հրապարակավ հանդես գալ, ներկայացնել աստվածատուր իր շնորհքը: Հարազատների, ընկերների հորդորներն իզուր չանցան: Իրենք էլ հենց կազմակերպեցին բարեգործական այս համերգը, եւ, ինչպես ընկերներից մեկն ասաց՝ պարտադրեցին Ջուլիետային երգել: Երգեց Ջուլիետան՝ հավաստելով, որ իզուր է այսքան ժամանակ լռել, միշտ չէ, որ լռությունն է ոսկի...

ՄԱՐՈՒԱԶ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

ԱԶԳ

Լրքացիկ

«27»-ի դատավարությունը դարձյալ հետաձգվեց մեկ շաբաթով

Յունոշեւը դիմե՞լ, թե՞ չի դիմել դատարանին

Երեկ, ըստ Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանների դատավոր Սամվել Ուզունյանի, պետք է վերսկսվեր «Հոկտեմբերի 27»-ի գործով դատավարությունը երկարատեւ ընդմիջումից հետո: Սակայն դատական նիստը հետաձգվեց այն պատճառաբանությամբ, թե նման խնդրանքով Սամվել Ուզունյանին է դիմել Վազգեն Սարգսյանի իրավահաջորդի շահերի պաշտպան փաստաբան Օլեգ Յունոշեւը:

Ինչպես տեղեկացանք Սամվել Ուզունյանի օգնական Մարինե Մովսիսյանից, մի քանի օր առաջ դատարան է զանգահարել Օլեգ Յունոշեւի թարգմանչուհի Քրիստինե Վիրաբյանը եւ ասել, որ Յունոշեւն իր միջոցով դատարանին խնդրել է նիստը չսկսել իր բացակայությամբ, քանի որ Յունոշեւն ունի «մի շարք կարեւոր միջնորդություններ» ներկայացնելու ընդմիջումից հետո հենց առաջին նիստին:

Այն հարցին, թե երբ Ռուսաստանի Դաշնությունից Հայաստան կգա Օլեգ Յունոշեւը, Քրիստինե Վիրաբյանը պատասխանել է՝ մոտ օրերս եւ ուշացումը պարզաբանել այն հանգամանքով, որ Մոսկվայից Յունոշեւը չի կարողանում ինքնաթիռի տոմս ձեռք բերել:

Դատավորի օգնական Մարինե Մովսիսյանը դիմել է Սամվել Ուզունյանին, փոխանցելով Քրիստինե Վիրաբյանի փոխանցած Յունոշեւի խնդրանքը: Պրն Ուզունյանը որոշել է դատական նիստը հետաձգել մեկ շաբաթով:

Մինչ դատական նիստի նշանակված օրը, շաբաթ՝ հունիսի 21-ին, Մարինե Մովսիսյանը զանգահարել է թարգմանչուհի Քրիստինե Վիրաբյանին՝ հաղորդելու, որ դատարանը հարգել է Յունոշեւի խնդրանքը եւ նիստը հետաձգելու որոշում է կայացվել:

Հետաքրքրական է, որ շաբաթ օրն արդեն Օլեգ Յունոշեւը եղել է Հայաստանում, սակայն այդ մասին պաշտոնապես չի տեղեկացրել դատարանին: Այդ մասին դիտավորությամբ թե չիմանալու պատճառով, Մարինե Մովսիսյանին չի տեղեկացրել նաեւ Քրիստինե Վիրաբյանը:

Մենք փորձեցինք «Հանրապետություն» կուսակցության մամուլի պատասխանատու Սուրեն Սուրենյանցից ճշտել, թե հասկանալի ինչո՞ւ է Յունոշեւի խնդրանքով հետաձգվել դատական նիստը: Պրն Սուրենյանցը մեզ բառացիորեն ասաց հետեւյալը. «2003 թ. ընտրությունների ընթացքում Հայաստանի իշխանությունները եւ դատավոր Ուզունյանը յուրօրինակ մի հիվանդություն ձեռք բերեցին, որն առաջացել է ընտրություն բառից: Կարծում ենք, որ այդ ընտրության հետեւանքներից թե՛ իշխանությունները, թե՛ դատավորը տակավին ձերբազատված չեն, որի պատճառով դատավարությունը հետաձգվեց: Օլեգ Յունոշեւը դատավարությունը հետաձգելու որեւէ պաշտոնական միջնորդություն չի ներկայացրել դատավորին»:

Մեր հարցին, թե զուցե պրն Յունոշեւը դատավորին դիմել է ոչ պաշտոնական խնդրանքով, Սուրեն Սուրենյանցը վստահեցրեց, որ նման կարգով դատարան չեն դիմում:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ՍԴ-ն մերժեց նաեւ Արթուր Երկանյանի դիմումը

Դատախազությանը տրամադրելով աշխատելու առատ նյութ

Վերջին օրերին սովորական դարձած ռիթմի համաձայն, Սահմանադրական դատարանը երեկ սկսեց խորհրդարանական արդյունքների հետ կապված հերթական դիմումի քննությունը:

Երեկվա դիմումը ներկայացրել էր թիվ 56 ընտրատարածքում գրանցված պատգամավորության թեկնածու Արթուր Երկանյանը (ՀՅԴ): Այս ընտրատարածքում մոտ 1300 ձայնի տարբերությամբ հաղթող է ճանաչվել Հովիկ Աբրահամյանը:

43 տեղամաս ունեցող ընտրատարածքում կայացած ընտրությունների առումով դիմումատուի հիմնական փաստարկները վերաբերում էին ընտրացուցակներին: Բացատրությունն այն էր, որ թիվ 56 ընտրատարածքում ընտրացուցակներում մեծ թիվ են կազմել հանրապետությունից բացակայողների անունները: Այս հանգամանքը կարեւորվեց այնքանով, որ նրանց փոխարեն կատարվել է քվեարկություն: Այսինքն՝ տեղի է ունեցել բացակա անձանց փոխարեն քվեարկություն, որն էապես ազդել է ընտրությունների արդյունքների վրա:

Որպես հիմնական փաստարկ դիմող կողմը ներկայացրեց թիվ 56 ընտրատարածքի համայնքապետերից իրենց հավաքած տվյալները հանրապետությունից բացակայող ընտրողների մասին: Եվ, օրինակ, միայն 3 տեղամասերում, ըստ գյուղապետների տվյալների, հանրապետությունից բացակայողների թիվը կազմել է 400 մարդ, մինչդեռ, ըստ պաշտոնական տվյալների, այդ թիվը հավասար է ընդամենը 109-ի:

Ինչ վերաբերում է դիմում-բողոքներին, ապա մեծամասնական ընտրակարգով ընտրությունների արդյունքների հետ կապված ներկայացվել է մեկ դիմում-բողոք, համամասնական ընտրակարգով՝ 4: Թիվ 56 ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նեկայացմամբ, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների անդամները չեն ներկայացրել ոչ մի հատուկ կարծիք, չի եղել ոչ մի պահանջ՝ կապված ընտրացուցակների հետ:

Հանձնաժողովը ստուգել է ընտրացուցակները, հանձնաժողովի անդամները եղել են բոլոր ընտրատեղամասերում:

Դիմում-բողոքների հետ կապված ստուգումների առումով մեծամասնական ընտրակարգով ստուգում իրականացվել է մեկ տեղամասում, բայց էական ոչ մի տարբերություն չի հայտնաբերվել:

Ինչեւէ, դիմող կողմը միջնորդեց հանրապետության ոստիկանական ծառայությանը հանձնարարել ընտրացուցակների հետ կապված փաստերի համապատասխան ուսումնասիրություններ կատարել:

Սահմանադրական դատարանը մերժեց միջնորդությունը, դատարանի իրավասությունից դուրս համարելով ոստիկանությունից ընդհանուր բնույթի տեղեկանքներ պահանջելը:

Միջնորդությունը մերժվեց: Մերժվեց նաեւ Արթուր Երկանյանի դիմումը՝ հավելմամբ, որ ներկայացված նյութերը կտրվեն դատախազությանը:

Ա. Հ.

«Վասիլակիսի հայտարարությունը զգացմունքային է եւ անհիմն»

Ինչպես հայտնի է, «Արմենտելի» գլխավոր գործադիր տնօրենի պաշտոնակատար Գեորգիոս Վասիլակիսը հայտարարել էր, թե «Արմենտելի» նկատմամբ մեթոդաբար իրագործվում են քրեական գործողություններ, որոնք «գտնվում են կենտրոնացված ղեկավարության ներքո»:

Նա նշել է, որ ՀՀ արդարադատության նախարարությունը չի հետեւում օրենքի կիրառման գործընթացներին: Նման հայտարարության համար պատճառ է հանդիսացել տվյալների փոխանակմամբ զբաղվող պրովայդեր ընկերությունների դատական հայցերն ընդդեմ «Արմենտելի», որոնց նպատակն է փոխհատուցել վերջինիս ապօրինի անջատումների դիմաց նրանց կրած վնասները: ՀՀ տնտեսական դատարանի կողմից այդ հայցերի բավարարման բազմաթիվ դեպքերը վկայում են, որ «Արմենտելը», մեղմ ասած, այնքան էլ իրավացի չէ այս հարցում: Սակայն այդ մասին մեկ այլ առիթով:

Գեորգիոս Վասիլակիսի հայտարարության կապակցությամբ որոշակի մեկնաբանություններ ստանալու նպատակով դիմեցինք նախ տրանսպորտի եւ կապի, ապա արդարադատության նախարարության լրատվական ծառայություններին:

Տրանսպորտի եւ կապի նախարարությունից պատասխանեցին, որ նախարարությունը պարտավոր չէ մեկնաբանել «Արմենտելի» յուրաքանչյուր հայտարարություն, եւ նշեցին միայն, որ հայտարարության մեջ նշված խնդիրները պետք է լուծվեն իրավական հարթությունում:

Արդարադատության նախարարության լրատվական ծառայության ղեկավար Արա Սաղաթելյանն «Արմենտելի» գլխավոր գործադիր տնօրենի հայտարարությունը համարեց զգացմունքային: Ըստ արդարադատության նախարարության մամլո քարտուղարի, այս հայտարարությունը նախորդ բաց ժողովի ժամանակ Վ. Մագլարասի դեմարշի շարունակություն կարելի է դիտարկել:

Ինչ վերաբերում է «Արմենտելի» դեմ հայցադիմումները բավարարելուն, ապա դրա պատճառը, ինչպես նախկինում նշվել է, «Արմենտելի» ղեկավարությունը պետք է փնտրի իր իրավաքանների մեջ:

Ամենայն հավանականությամբ, նրանք չեն կարողանում ընկերության շահերն ըստ արժանվույն ներկայացնել դատարանում: Արա Սաղաթելյանը նաեւ նշեց, որ Գեորգիոս Վասիլակիսը պետք է տեղյակ լինի, որ Հայաստանում դատական համակարգը գործադիր իշխանությունից տարանջատված է, եւ մեղադրանքներն այս առումով եւս անհիմն են:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ

Եպիսկոպոսական ձեռնադրություն Սուրբ Էջմիածնում

Հունիսի 22-ին՝ Կաթողիկե Սուրբ Էջմիածնի տոնին, Սուրբ Էջմիածնի Մայր տաճարում Նորին սրբություն Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Բ-ի տնօրինությամբ տեղի ունեցավ եպիսկոպոսական ձեռնադրություն: Հընթացս սուրբ պատարագի՝ Ամենայն հայոց հայրապետի ձեռամբ եպիսկոպոսներ ձեռնադրվեցին եւ օծվեցին Վիրահայոց թեմի առաջնորդ Վազգեն վրդ. Միրզախանյանը եւ Կանադայի թեմի նորընտիր առաջնորդ Բագրատ վրդ. Գալստանյանը: Նախորդ օրը երեկոյան ժամերգության ընթացքում Իջման սբ. սեղանի առջեւ ընծայացուները հանդիսավոր կերպով ընթերցեցին եւ ստորագրեցին երդմնագրեր՝ ի հավատարմություն իրենց եպիսկոպոսական ուխտի եւ Ամենայն հայոց կաթողիկոսության:

Կիրակի պատարագիչ Վեհափառ հայրապետը թափորով առաջնորդվեց Մայր տաճար, ուր Սբ. Ստեփանոսի խորանին տեղի ունեցավ ընծայացու եպիսկոպոսների հավատքի ուղղափառության քննություն:

Ըստ ընդունված կարգի, եկեղեցական նվիրապետական աստիճանների ներկայացուցիչները՝ դպիրներ, սարկավագներ, քահանաներ, ինչպես նաեւ ժողովրդի տարբեր խավերը ներկայացնող երկուական աշխարհականներ, մոտենալով Վեհափառ հայրապետին, իրենց վկայությունը բերեցին ձեռնադրվող եպիսկոպոսների մասին: Ապա Նորին սրբությունը հաստատեց ընծայացուների վկայագրերը եւ նրանց շնորհեց եմիփորոններ:

Սբ. պատարագը շարունակվեց Մայր տաճարի ավագ խորանին: Ընծայացուները ծնկաչոք դառնալով դեպի հավատացյալ ժողովուրդը, վեր բարձրացրին ձեռքերն՝ ի նշան բոլորանվեր ծառայության:

Ընթերցելով հատվածներ Ձեռնադրության մաշտոցից, Նորին սրբությունը նրանց վարդապետությունից կոչեց եպիսկոպոսության: Վեհափառ հայրապետը սրբալույս մյուռոնով օծեց ընծայացուների ճակատներն ու աջ ձեռքի բութ մատները: Նրանց հանձնվեցին նաեւ եպիսկոպոսական իշխանության խորհրդանիշները՝ եպիսկոպոսական գավազաններ եւ մատանիներ: Վեհափառ հայրապետը նորաօծ եպիսկոպոսներին հանձնեց եպիսկոպոսական պանակեներ, որ կրելու են իրենց կրծքին՝ իբրեւ եպիսկոպոսական աստիճանի խորհրդանիշ:

Վազգեն վրդ. Միրզախանյանը, մինչ եպիսկոպոսական ձեռնադրությունը, եղել է Արագածոտնի թեմի առաջնորդական տեղապահ: 2002 թ.-ից Ամենայն հայոց կաթողիկոսի տնօրինությամբ նշանակվել է Վիրահայոց թեմի առաջնորդ:

Բագրատ վրդ. Գալստանյանը մինչ եպիսկոպոս ձեռնադրվելը Արագածոտնի թեմի առաջնորդական տեղապահն էր: Կանադայի թեմի առաջնորդ է ընտրվել 2003 թ. մայիսի 31-ին, Կանադահայոց թեմի 20-րդ պատգամավորական ժողովում:

ՄԱՌԼԵՆԱ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

Գորիսում քաղաքապետը վերընտրվեց

Գորիսեցիները հունիսի 22-ին կատարեցին ընտրություններով գերհագեցած այս տարվա իրենց վերջին՝ համայնքի ղեկավարի ընտրությունը: Ընտրազանգվածի 45,7 տոկոս մասնակցության պայմաններում 3823 ձայնով (59,5 տոկոս) քաղաքապետ վերընտրվեց չհնարարակամ, ղեկավար աշխատանքի հարուստ փորձ ունեցող Նելսոն Ոսկանյանը (ծնվ. 1955 թ.): Մյուս երկու թեկնածուների (Ավետիք Բուդաղյան, Միշա Խոյլունց) օգտին ձայն էին տվել ընտրողների համապատասխանաբար 27,5 եւ 13 տոկոսները: «Ազգը» 2 հարց ուղղեց Ն. Ոսկանյանին:

– Պրն Ոսկանյան, նախորդ ընտրությունից հետո՝ ի հակադրություն առկա, «ավանդական» փորձի, քաղաքապետարանի աշխատակազմը համարյա մնաց անփոփոխ: Կշարունակի՞ գործել նույն մոտեցումը:

– Ձեր հարցում չինչված թիմ բառը թերեւս տեղ ունի քաղաքականության մեջ: Իսկ աշխատակազմը մասնագետների խումբ է, մասնագետներ, որոնք երկար ճանապարհ են անցել եւ իմ արդյունավետ աշխատանքի ամենավճռորոշ երաշխիքն են:

– Ձեր նախընտրական ծրագրի հիմնադրույթներից մեկն առավել հետաքրքրական էր. խթանել ժողովրդական արտադրություններն ու արհեստները: Համայնքային իշխանությունն ինչպե՞ս է պատկերացնում խթանումի մեխանիզմը եւ որքանո՞վ է իրական զարգացումների հեռանկարը:

– Անկասկած, սա մեծ աշխատանք է, ժամանակի խնդիր: Անհրաժեշտ է խոսս իրատեսական մոտեցում, բնական ու մարդկային ռեսուրսների՝ մասնագետ-արհեստավորների համակարգում ու հնարավորությունների գնահատում: Իսկ ավանդական արհեստները՝ տեղ գյուղացիների գուլպա-կարպետագործությունից սկսած մինչեւ խեցեգործություն, իրոք, բազմաթիվ ու բազմաբնույթ են: Փոքր եւ միջին բիզնեսի խթանումը, որ առաջին հերթին տեխնոլոգիական սատարում է ենթադրում, ե՛ւ զբաղվածության հարցը կխթանի, ե՛ւ շուկայի մուտք կարտոնի, ե՛ւ ներդրումներ կուղղորդի, ե՛ւ զբոսաշրջության խայծը կձեւավորի, ավելի ստույգ՝ կվերաձեւավորի:

Կրկնեմ՝ պիտի լրջորեն գնահատենք բոլոր ռեսուրսները՝ ներառյալ փորձն ու տարեգրությունը: Նախախնամությունը մեր տարածաշրջանի հանդեպ շռայլ է եղել, իսկ դրանք առայժմ ժողովրդի բարեկեցությանը չնպաստող, քնած ռեսուրսներ են: Վաղուց ժամանակն է հայացքներս... հեռուներից դեպ մեր խորքը հառելու:

ԼԵՆԱ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

Գորիս

Օրեր առաջ Հրազդան գետում մի երեխա էր խեղդվել: Ասել է թե անկախ նախազգուշացումներից, երեխաները շարունակում են ամռան տապից պատսպարվել որեւէ վերահսկողությունից դուրս աղտոտված ջրերում: Այն դարձել է կասկածելի բաղադրությամբ տասնյակ արտահոսքերի յուրօրինակ ամբար: Անցած տարի էկոնոոսֆերային հետազոտությունների կենտրոնի մասնագետները Քանաքեռից մինչեւ Երեւանյան լիճ գետի ջուրն ուսումնասիրեցին: Հոսանքին զուգընթաց տեղադրված հարյուրից ավելի մեծ ու փոքր խողովակներից շարունակում են գետի մեջ լցվել խայտաբղետ ծագումներով կեղտաջրեր, որոնք խառնվելով կիրճն ի վար հոսող կոյուղաջրերին, անտառվայրի ողջ տարածքում տասնյակ եւ հարյուրավոր անգամ գերազանցում է սահմանային թույլատրելի խտությունները: Այդ թույները թեեւ լանջերից անձրեւաջրերի հետ անարգել հոսում են գետը: Թունավոր աղբավայրերի չեզոքացումն ակնհայտորեն առաջնային, սակայն արդեն տասնամյակ անվերահսկելի ու անլուծելի խնդիր է դարձել:

Գետի բնականոն կենսագործունեությունը վաղուց ի վեր խաթարել են նաեւ անկանոն, տարերային, առ այսօր բուռն ընթացքով հասկանցվող տարբեր կարգի շինարարությունները: Այս տարվա գարնանային հեղեղումներին Հրազդանը մասնակից չեղավ: Սակայն երբեք չի կարելի երաշխավորել բնության բարեհաճությունը: Կիրճի առանձին հատ-րի թափոնաջրերը: Գետը լիուլի հագենում է նաեւ մեծ ձեռնարկությունների՝ մեծ բաժնեմասով՝ «Կաշի» ԲԲԸ-ի տեխնիկական արտանետումներով:

Եվ այդպիսի ջրերի մեջ լողանում են մեր երեխաները: Հունից սկսած մինչեւ Երեւանյան լիճ, հատակով ու առափնյա հատվածներով Հրազդանն աղբի ու թունավոր նյութերի պահեստարանի է վերածվել: Շատ տեղերում դրանց առատությունից պարզապես ճահիճ է դարձել:

Հրազդանի բնապահպանական աղետալի վիճակի մասին խոսելիս սովորաբար առաջինը նշվում է գետի ջրերում ծանր մետաղների առկայության վտանգի մասին: Հատկապես կապարը քաղցկեղածին խթանների շարքում առաջնային տեղ է: Էկոնոոսֆերային կենտրոնը համագործակցում է ԵՊՀ գենետիկայի ամբիոնի հետ, եւ իրականացված հետազոտությունները պարզել են, որ Հրազդանի ջրերն այսօր էլ ունեն իսկապես մուտագեն հատկություններ՝ 5 ուրիշ վտանգավոր տարրերի՝ քրոմի, նիկելի, արծաթի, մոլիբդենի, պղնձի բարձր խտությունների պատճառով: Գետի ջրերի՝ հատուկ թեսթերով փորձարկումը տրադեսկանցիա կոչվող, ծանր մետաղների ազդեցության նկատմամբ գերզգայուն բույսի վրա, ապացուցել է գենետիկ շեղումներ բույսի աճի ու զարգացման վրա:

Ծանր մետաղների ներգործությունն օրգանիզմի վրա միանգամից չի զգացվում, այլ նույնիսկ 10-15 տարի անց, երկարատեւ ժամանակաընթացքում, այսինքն՝ 2-րդ եւ

Հրազդան գետում լողանալը խիստ վտանգավոր է

Գետի ջուրը մուտագեն ներգործություն ունի

ների նեխահոտ են տարածում առափնյա հատվածներում:

Թե կոնկրետ ում եւ ինչ կազմակերպությունների պատկանող խողովակաշարեր են դրանք, ոչ ոք առայժմ չի պարզաբանել: Մնում է բավարարվել ենթադրություններով, թե կենցաղային, զվարճավայրերի, գետն օղակած օրինական ու ապօրինի մասնավոր արտադրությունների արտահոսքերն են: Էկոնոոսֆերային հետազոտությունների կենտրոնի տնօրեն Արմեն Սաղաթելյանի համոզմամբ, գետը փրկելու առաջին քայլը պիտի լինի այդ կեղտաջրերի «հեղինակների» գույքագրումը: 90-ական թթ. բարձիթողի վիճակը հանգեցրեց նրան, որ կիրճի տարբեր հատվածներում հսկա աղբավայրեր «հիմնվեցին»: Բավական է հիշատակել միայն այսպես ասած Կորեայի ձորը (կիրճի վերին հատվածում), եւ պատկերը պարզ կլինի: Էկոլոգիական հետազոտությունները պարզաբանել են խիստ թունավոր նյութերի առկայությունն այս հատվածում: Կադմիումի, սնդիկի, մկնդեղի պարունակությունն աղբավածներ երկրաբանները նշում են իբրեւ ակտիվ սողանքային ու հնարավոր քարաթափումների օջախներ: Տարածքի անգրագետ իրացումն այսօր էլ շարունակվում է՝ ահռելի միջոցների ներդրումով, սակայն առանց բնապահպանների ու երկրաբանների անհրաժեշտ խորհրդատվության: Կիրճում, իհարկե, կան գոտիներ, որոնք նպաստավոր են հանգստավայրեր կառուցելու համար: Կենտրոնի աշխարհագետները նույնիսկ ստեղծել են կիրճի լանդշաֆտային քարտեզը, բայց դրա գոյության մասին գիտեն երեւի միայն իրենք: Մինչդեռ այն անփոխարինելի դեր կարող էր խաղալ գեղանկար այս հատվածի բանական կառավարման համար:

Հաջորդ վտանգավոր խնդիրը մի քանի կետերից գետի ողողումն է քաղաքային կոլեկտորի կոյուղաջրերով: Երեւանի կոյուղին այսօր տեղափոխում է ոչ միայն կենցաղային հոսքեր, այլեւ փոքր ձեռնարկությունների աղբաջրեր: Սկսած ավտոլվացման կետերի բենզանյութերից, յուղանյութերից մինչեւ գալվանական ցեխեգրավում: Սակայն Արմեն Սաղաթելյանը գետի անվերահսկելի վիճակին անհարիր մի անսպասելի ցուցանիշ է նշում. 90-ական թթ. համեմատ այսօր ծանր մետաղներով գետի աղտոտվածության մակարդակը նվազել է մոտ 40 անգամ, ընդ որում՝ կապարի քանակի կրճատման հաշվին: Իրողությունը բացատրվում է այն հանգամանքով, որ 2 տարի առաջ մեզանում էլ վերջապես կառավարական մակարդակով արգելվեց էթիլացված բենզինի մուտքը Հայաստան: Հայտնի է, որ բենզինի այս տեսակը հարուստ է կապարի արտանետումներով, որոնք խառնվելով փոշուն ու անձրեւաջրերին, լցվում էին կոյուղի, այնտեղից էլ գետը: Սա, թերեւս, խնդրի վերաբերյալ առաջին լուրջ հաջողությունը կարելի է համարել, քանի որ մարդու օրգանիզմում հայտնված կապարն ունակ է նույնիսկ մուտագեն փոփոխությունների առաջացման: Եվ ոչ միայն կապարը. թերեւս ոչ նրա նման ակտիվ, սակայն ծանր մետաղների այլ տեսակների եւս հատկանշական է նման սարսափելի ներգործությունը:

3-րդ սերնդի վրա: Բնապահպանների համոզմամբ, վառ ապացույցը մտավոր հետամնացությունն է, այսպես ասած՝ դարի ախտի աշխուժացումը: Հայտնի է, որ մեր ծննդատներում նման ծնունդները եզակի չեն: Բնականաբար, ծանր մետաղներով են աղտոտված նաեւ գետի ջրով ոռոգվող շրջակայքի բանջարանոցներն ու այգիները: Գետից հողի մեջ անցած մետաղները տեղավորվում են մրգի ու բանջարեղենի մեջ, դրանք շուկա են բերվում եւ առաջարկվում մեզ:

Գեղատեսիլ տեղադրությամբ կիրճը՝ հոսող գետով, շոգից ու աղմուկից շնչահեղձ երեւանցու համար փրկարար հանգստի կայան կարող էր դառնալ եւ ժամանակին այդպիսին էլ եղել է: Այսօր վերածվել է հատուկ չպահպանվող հանգստի գոտու: Այսօր խեղդվում է սրճարանների ու ռեստորանների խուռն շրջապատման մեջ, իսկ Հրազդանում լողանալն ու ձուկ որսալը պարզապես անթույլատրելի են:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

«Երջանիկ եղիր, Սերյոժա»

Բելառուս երեխան վիրահատվեց Նորք Մարաշ բժշկական կենտրոնում

Ի ծնե սրտի արատով հիվանդ 7-ամյա Սերյոժայի կյանքի մասին հուզիչ դրվագ է երեխայի մոր՝ Նինա Շումենկովայի պատմությունը, որի ընթացքում նրա աչքերից, փոքր լարի պես ձգված կեցվածքից պարզ էր, որ մոր ոչ մի շարժում, հայացք եւ անգամ ձայներանգ չէր վրիպում տղայի ուշադրությունից: Այս մասին տեղեկանում ենք Բելառուսի «Սեմյա» թերթի Սվետլանա Յառանցեւայի հրապարակումից:

– Երեք օր էր, ինչ Սերյոժան ծնվել էր, երբ ինձ ասացին, որ նրա սիրտը հիվանդ է, որ նրան փրկելու համար անհրաժեշտ է երկու վիրահատություն, որը մեզ մոտ ոչ ոք չի կատարում: Ես լաց էի լինում երեք ամիս... Իսկ հետո 4-րդ կլինիկայում Բելառուսի հանրապետական սրտաբանական կենտրոնում ասացին. «Ամեն ինչ կարող ենք, ամեն ինչ կանենք, դուք միայն մեծացրեք, մի հիվանդացրեք, ու հավաքեք»: Այդ օրվանից մեր ընտանիքը սկսեց վիրահատության համար միջոցներ հայթայթել: Ծայրահեղ խնայողություն էինք անում, ամեն ռուբլին մի կողմ էր դրվում որդուս փրկության համար:

Սերյոժան նորմալ էր զարգանում, միայն չէր կարողանում բոլոր երեխաների պես վազել, զբոսնել, եւ շուրթերն ու ձեռքի մատները կապույտ էին: Անծանոթ մարդիկ միշտ հարցնում էին. «Ի՞նչ է, մանչուկ, սառե՞լ ես», կամ. «Դու պատահաբար բանաք չե՞ս կերել»: Մեր ժողովուրդը սմբուկին ասում է «կապույտ»: Սերյոժան այդպիսի «կապույտ» էր:

2000 թ. աշնանը տղան գնաց դպրոց: Միաժամանակ ընդգրկվեց անհապաղ վիրահատություն պահանջող երեխաների ցուցակում եւ մնաց այնքան ժամանակ, մինչեւ Բելառուսական մանկական հիմնադրամի հրավերով Երեւանի «Նորք Մարաշ» բժշկական կենտրոնից եկավ Հայաստանի գլխավոր մանկաբույժ, մանկական սրտաբան, պրոֆեսոր Կոնստանտին Տեր-Ոսկանյանը, որը համաձայնություն տվեց վիրահատել հայտնի կենտրոնում:

Իհարկե, պահանջվող գումարն արեւմտյան չափանիշներով վիրահատության համեմատությամբ քիչ է, սակայն մեզ համար դա էլ հսկայական գումար էր՝ հավելյալ ճանապարհածախսը: Իմ աշխատավայրի տնօրեն Գենադի Սկիդեվկու բարյացակամության շնորհիվ ստացա երկու տարվա աշխատանքի կանխավճարը, իսկ արհմիության ավագ Լյուբով Բիչկովի միջնորդություններով գործարանի աշխատակիցները մեզ համար գումար էին հավաքում: Հավատացնում եմ, չկա այնպիսի խոսք, որով արտահայտեմ իմ զգացմունքը: Շնորհակալ եմ բոլորին օգնության, բարության համար:

Սկզբում չափազանց վախենում էի, զավակի վիրահատության խիզախություն հեշտ չի տրվում: Ոչ ոք չի կարող ասել ինչով կավարտվի: Երեւանում բոլոր բժիշկները հանգիստ էին, Սերյոժային դիմում էին միայն «Սերյոժկա», «տղաս», «փոքրիկ» բառերով: Իսկ ընդհանրապես անծանոթ միջավայրի վերաբերմունքը մեր նկատմամբ արտակարգ էր եւ շատ հանգստաբեր ազդեցություն գործեց ինձ վրա: Սերյոժան անդադար ասում էր. «Չի կարող պատահել, որ ես կապույտ սմբուկից սպիտակ տղայի կերպարանափոխվեմ»:

Վիրահատության օրը հիվանդի բոլոր ազգականները սովորաբար հավաքվում են դահլիճում: Ինձ թողեցին հիվանդասենյակում, որտեղ օտարու-

թյուն չզգամ: Սարսափելի վիճակում էի, ծնկներս, ոտքերս՝ բաց, գլխիս մազերը մերթ բիզ-բիզ էին կանգնում, մերթ՝ իջնում... Բայց ես ինձ ներշնչել էի՝ ոչ մի արցունք, եւ ամեն ինչ լավ կլինի: Ինչպես ապրեցի ես այդ ժամերը, չգիտեմ: Մարդիկ էին գալիս, մխիթարում ինձ, ասում եթե կարողացել ես հասնել Հայրին, համարիր առողջ է երեխան: Հայր Հովակիմյանը հայկական ծագումով ամերիկացի է, աշխարհի լավագույն սրտաբույժներից մեկը: Արդեն քանի տարի ապրում է կենտրոնին կից: Նա տաղանդավոր մարդ է եւ ինչ-որ արտակարգ էներգիա ունի: Ի դեպ, վիրահատում է դասական երաժշտության տակ: Եվ հետվիրահատական հիվանդասենյակներում նույնպես ամբողջ ժամանակ երաժշտություն է հնչում:

Վիրահատությունից հետո բոլորը հայելիներ էին մեկնում Սերյոժային՝ «ինքդ համոզվիր, որ կապույտ սմբուկն» ընդմիշտ մնաց անցյալում: Մարդկանց զարմացնում էր նրա համբերատարությունը. քաղցրավենիք եւ նվերներ էին բերում խիզախության համար: Նա ոչ մի անգամ լաց չեղավ եւ զարմանալի ճշտությամբ կատարում էր բժիշկների կարգադրությունները: Բուժքույրը հարցնում էր՝ շուրթերդ թրջե՞մ: Իսկ Սերյոժան՝ Հայրը թույլատրե՞լ է:

Այստեղ ես ինձ զգում էի այնպես, ինչպես մի մեծ ու հարազատ ընտանիքում: Նման օգնություն, վերաբերմունք իմ եւ զավակիս նկատմամբ չէի կարող անգամ երեւակայել: Օդանավակայանի հերթապահն իսկ հարցնում է, թե ով ենք մենք, որտեղից եւ ուր ենք ուղեւորվում, մեր իրերը տարան նախ օդանավակայանի աշխատակիցները, հետո՝ ուղեւորները:

Մինսկ մեկնելուց հետո Սերյոժայի առաջին հարցն էր. «Իսկ ինձ արդեն կարելի՞ է բլրակից սահել»:

Կարելի է, Սերյոժա: Քեզ արդեն կյանքում շատ բան է կարելի: Բայց քեզնից նաեւ շատ բան է պահանջվելու: Իսկ ամենակարեւորը՝ երբեք չմոռանաս բարությունը եւ շռայլությունն այն մարդկանց, ովքեր փրկել են կյանքդ, աշխատիր նմանվել նրանց:

ՄԱՄՈՒԼ

Մարզում տպարան չունենալն ամենամեծ մտահոգությունն էր

Հանդիպում «Գորիսի մամուլի ակումբում»

«Գորիսի մամուլի ակումբ» հասարակական կազմակերպության (նախ.՝ Սուսաննա Շահնազարյան) հյուրերը ՀՀ ժուռնալիստների միության վարչության նախագահ Աստղիկ Գեւորգյանը, «Գրական թերթ», «Հայ զինվոր» եւ **«Ազգ»** թերթերի խմբագիրներ, Կարինե Խոդիկյանը, Գրիգոր Ջանիկյանը եւ Հակոբ Ավետիքյանն էին: Նրանց եւ Գորիս, Կապան, Սիսիան, Մեղրի քաղաքների լրատվամիջոցների ներկայացուցիչների միջեւ ի սկզբանե ծավալված անմիջական զրույցի առանցքում տարածաշրջանային մամուլի՝ ժամանակների հետ բոլորովին էլ չհաղթահարվող խնդիրներն էին, մարզային լրատվամիջոցների ու լրագրողների մեկուսացվածությունը, փոքր քաղաքի՝ ոչ լրագրողի օգտին «աշխատող» սինդրոմը, ԶԼՄ-ների գոյատեւումը խոչընդոտող ֆինանսական եւ բյուրոկրատական արգելափակոցները եւ այլն:

Տիկին Գեւորգյանի փաստարկմամբ, տեղական մամուլը ծայրագույն անհրաժեշտություն է, դրան նպաստելը՝ պետական խնդիր: Հետաքրքրական էր նրա վկայակոչած մի օրինակը. «Տեղական թերթերի խմբագիրները որպես օրինաչափություն միշտ էլ տարածքի եւ նմանօրինակ հարցերի առնչությամբ խնդիրներ են ունենում համայնքային իշխանությունների ղեկավարների հետ: Երբ անցած դեկտեմբերին հանրապետության նախագահն ընդունեց մարզային եւ տեղական լրատվամիջոցների ղեկավարներին, լսեց նրանց, ի դեպ, տեխնիկական զինվածությանը սատարելու խոստում էլ տվեց, համայնքապետերը, ըստ ստույգ աղբյուրների, հաջորդ իսկ օրերին հրավիրեցին նրանց եւ... հետաքրքրվեցին հուզող հարցերով...»:

«Ազգ» օրաթերթի խմբագիր Հակոբ Ավետիքյանը հայաստանյան տպագիր մամուլի իրական վիճակը՝ ինքնապահպանման լծակների առումով, անմխիթարական, տարածաշրջանում վատթարագույնը համարեց. «Մինչեւ իրական բիզնես իրողություն չլինի լրատվության շուկայում, մինչեւ հնարավոր չլինի լրագրողի նորմալ կեցության ապահովումը գոնե, ժամանակավրեպ է խոսել ազատ, անկախ, ճշմարիտ մամուլի մասին: Տնտեսական տագնապներն ուղղակիորեն կրած մամուլն ընթերցողի հոծ լսարան է կորցրել, որի վերականգնումն արդեն միայն տնտեսական առաջընթացով պայմանավորված չէ: Մեր ժողովրդի պարագայում ընթերցանությունը... ծես էր, ծիսակատարություն: Ցավոք, իր կամքից անկախ, ժողովուրդը կորցրել է այդ սովորույթը»: Հ. Ավետիքյանը լուրջ մտահոգություն համարեց այն, որ այսօր հայ լրագրության հերոսը հայ հասարակ մարդը, սովորական հայաստանցին չէ, որ գյուղը դուրս է ուշադրության տիրույթից»:

Կ. Խոդիկյանը թե՛ տեղական, թե՛ հանրապետական թերթերի գոյատեւման ամենաիրական երաշխիքը համարեց խմբագրի... համառությունը. «Կաթիլը քար է ծակում»:

Գ. Ջանիկյանի խոսքի առանցքում լրագրողի քաղաքացիական ազնիվ նկարագիրն էր: Նկարագիր, որ հաճախ խաթարված է: Հյուրերին մտահոգեց մարզում տպարան չունենալու իրողությունը: Գուցե այս մտահոգությունը թափանցի կառավարություն կամ ճշգրիտ հաշվարկների առիթ տա... գործարարներին:

ԼԵՆԱ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ
Գորիս

Վարձատրված համառություն

Ֆուտբոլի ՀՀ առաջնության երկրորդ շրջանի մեկնարկային տուրում հանգստյան օրերին «Հանրապետական» մարզադաշտում ականատես եղանք մրցանակային տեղերի հավակնորդ թիմերի մրցավեճին: «Շիրակի» հետ խաղում «Փյունիկը» փորձարկեց արգենտինացի երկու նոր ֆուտբոլիստի, ինչպես նաեւ մեզ արդեն քաջածանոթ Միգել Սիստեռնային, որը որոշ ընդմիջումից հետո վերադարձել է Երեւան: Առայժմ դժվար է կարծիք կազմել նորեկների մասին: Ինչ վերաբերում է հանդիպմանը, ապա առաջին խաղակեսը դիտարժան չէր: Ընդմիջումից հետո Ստոյկիցան կազմում փոփոխություններ կատարեց, եւ ողջ երկրորդ խաղակեսում «Փյունիկը» խաղային եւ տարածքային բացահայտ առավելություն ուներ: Դաշտի տերերը ստիպել էին շիրակցիներին ամբողջ թիմով պաշտպանվել՝ մեծ ուժերով ճնշում գործադրելով մրցակցի դարպասին: «Փյունիկը» գոլային մի քանի ռեալ պահեր ստեղծեց, սակայն Նդումբուկը, Արթուր Մկրտչյանը, Բիլիբինոն, Խուան Պաբլո Պեռալտան չօգտագործեցին դրանք: Իսկ 85-րդ րոպեին «Փյունիկը» նույնիսկ 11 մ հարվածը չօգտագործեց, որը նշանակվել էր Լոմբեին վայր գցելու համար: Պարգիկյանը թեեւ խաբուսիկ շարժումով շփոթեցրեց դարպասապահ Զաղուրյանին, սակայն անփույթ հարվածեց եւ գնդակը շեղությամբ դուրս եկավ դաշտից:

«Շիրակը» ողջ հանդիպման ժամանակ այդպես էլ լրջորեն չսպառնաց դարպասին: Ճիշտ է, շիրակցիները անձնուրացաբար էին պաշտպանվում եւ թվում էր մեկ միավոր կվաստակեն: Սակայն «Փյունիկի» համառությունը վարձատրվեց: Ավելացված ժամանակի 5-րդ րոպեին Տրաորեն խառը իրավիճակում ճիշտ կողմնորոշվեց եւ գնդակն ուղարկեց դարպասը:

Ավելի աշխույժ ու հետաքրքրական պայքարում անցավ «Բանանցի» եւ «Միկայի» մրցավեճը: Առաջին 25 րոպեներն անցան «Միկայի» ֆուտբոլիստների առավելությամբ, որոնք բավական ակտիվ էին հարձակման գծում: Արդեն 7-րդ րոպեին Արտյոմ Ադամյանի մոտ 35 մետրից կատարած հարվածը դիպավ հորիզոնական ծողին: Իսկ 15-րդ րոպեին պաս խաղարկելով Մեսրոպյանի հետ, Ոսկանյանը մեն-մենակ դուրս եկավ Վորոբյովի դիմաց եւ գրավեց դարպասը: «Միկան» կարող էր կրկնապատկել հաշիվը, սակայն էմիլ Մեսրոպյանը մոտ տարածությունից վրիպեց: Իսկ ահա

քիչ անց «Բանանցի» սրընթաց գրոհը գլխի դիպուկ հարվածով եզրափակեց Արամ Հակոբյանը: Ընդմիջումից հետո դրության տերը «Բանանցն» էր: «Միկայի» պաշտպանները չէին հասցնում վնասազերծել մրցակցի արագաշարժ հարձակվողներին, հատկապես Հակոբյան եղբայրներին: Եվ 3 անգամ Արա Հակոբյանը (վերջինը՝ 11 մ հարվածով) պատժեց մրցակցին: «Բանանցը» խոշոր հաշվով արժանի հաղթանակ տոնեց՝ ռեւանշ վերցնելով գավաթի եզրափակիչում կրած պարտության դիմաց: Իսկ ահա գավաթակիրը 2-րդ անընդմեջ խոշոր հաշվով պարտությունը կրեց: Ի տարբերություն «Փյունիկի» հետ նախորդ հանդիպման (0-3), այս անգամ «Միկան» գոնե առաջին խաղակեսում վատ տպավորություն չթողեց, սակայն ընդմիջումից հետո թիմը կարծես «քանդվեց», խաղային օղակների միջեւ համագործակցությունը խախտվեց: Սա պետք է լրջորեն անհանգստացնի ակումբի ղեկավարությանը:

Առաջնությունում անդրանիկ միավորը վաստակեց բարձրագույն խմբի նորեկ «Արաքսը»՝ սեփական դաշտում ոչ-ոքի (0-0) խաղալով «Լեռնագործի» հետ:

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1, Փյունիկ	8	6	2	0	23-2	20
2. Բանանց	8	5	1	2	14-5	16
3. Շիրակ	8	5	1	2	13-7	16
4. Կոտայք	7	4	2	1	10-7	14
5. Միկա	8	3	0	5	11-14	9
6. Լեռնագ.	8	2	1	5	8-13	7
7. Դինամո	7	2	0	5	7-12	6
8. Արաքս	8	0	1	7	1-27	1

Ռմբարկուները

Արա Հակոբյան («Բանանց»)	8
Արամ Ոսկանյան («Միկա»)	6
Արամ Հակոբյան («Բանանց»)	4
Արթուր Քոչարյան («Կոտայք»)	4
Էդգար Մանուչարյան («Փյունիկ»)	4
Իսա Տրաորե («Փյունիկ»)	4

«Ռեալն» ուժեղագույնն է Իսպանիայում

Մադրիդի «Ռեալի» ֆուտբոլիստները 29-րդ անգամ նվաճեցին Իսպանիայի չեմպիոնի տիտղոսը: Ավարտական տուրում «Ռեալը» սեփական հարկի տակ 3-1 հաշվով պարտության մատնեց «Ատլետիկին»: Այդ խաղում իրեն գերազանց դրսեւորեց Ռոնալդոն: Նա խփեց 2 գոլ, իսկ մեկ անգամ էլ տուգանային հարվածով աչքի ընկավ Ռոբերտո Կառլոսը: Այսպիսով, 38 հանդիպումներում վաստակելով 78 միավոր (+22=12-4, 86-42), «Ռեալը» նվաճեց ոսկե մեդալները: Չեմպիոնին 2 միավորով զիջեց «Ռեալ Սոսիեդադը», որը սեփական հարկի տակ պարտության մատնեց «Ատլետիկոյին» (3-0): Բրոնզե մեդալները վաղուց իր համար ապահոված «Դեպորտիվոն» հաղթեց «Էսպանյոլին»: Այդ խաղում առաջնության լավագույն ռմբարկու Ռոյ Մաքայը գրավելով մրցակցի դարպասը, իր գոլերի թիվը հասցրեց 29-ի: Մաքայը կրկնեց մեկ մրցաշրջանի արդյունավետության ակումբային ռեկորդը, որը պատկանում էր բրազիլացի Բեբետոյին (1992-1993 թթ.): Այդ գոլը Իսպանիայի առաջնություններում Մաքայի հոբելյանական՝ 100-րդ գնդակն էր, ինչպես նաեւ ընթացիկ մրցաշրջանում գրանցված 1000-րդ գոլն էր: Մաքայը հաղթող ճանաչվեց նաեւ Եվրոպայի լավագույն ռմբարկուի կոչման համար պայքարում: Նրան կհանձնվի «Ոսկե գնդակը»: Ռմբարկուների պայքարում 2-րդ ցուցանիշն ունեն Ռոնալդոն («Ռեալ») եւ Նիխատը («Ռեալ Սոսիեդադ»), որոնք խփել են 23-ական գնդակ: Հետաքրքրական է, որ դեռեւս մրցաշրջանի սկզբում Ռոնալդոն հայտարարել էր, որ առաջնությունում կձգտի 25 գոլ խփել:

Այսպիսով, «Ռեալն» ու «Ռեալ Սոսիեդադը» հանդես են գալու չեմպիոնների լիգայի խմբային մրցաշարում, իսկ «Դեպորտիվոն» ու «Սելտան» կմեկնարկեն որակավորման փուլից: «Բարսելոնը» հաղթելով «Սելտային» (2-0), իրավունք ստացավ մասնակցելու ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի մրցաշարին: Տուրի մյուս հանդիպումների արդյունքներն են. «Վիլյառեալ»-«Բետիս»՝ 1-4, «Սեւիլիա» - «Վալենսիա»՝ 0-3, «Մալյորկա» - «Մալագա»՝ 1-0, «Ալավես» - «Վալյադոլիդ»՝ 1-1, «Ռասինգ»- «Օսասունա»՝ 2-3, «Ռայո Վալյեկանո» - «Ռեկրեատիվո»՝ 0-0:

Ռյուշտյուն վստահ է իր ուժերին

Ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության բրոնզե մրցանակակիր, Թուրքիայի հավաքականի դարպասապահ Ռեքբեր Ռյուշտյուն մոտ ժամանակներս պաշտոնապես կհամարվի իսպանական «Բարսելոնի» ֆուտբոլիստ: 30-ամյա դարպասապահը հայտարարել է, որ մտադիր է կատալոնյան ակումբում հանդես գալ 10 տարի: Նա նաեւ ավելացրել է, որ միշտ երազել է հանդես գալ եվրոպական որեւէ առաջատար ակումբում: Թուրք դարպասապահը չի բացառել նաեւ 10 տարի անց իր վերադարձը «Ֆեներբահչե»՝ նշելով, որ 40-ից հետո էլ ինքը վստահ է ուժերին եւ կարող է հուսալիորեն պաշտպանել դարպասը:

Ուղեգրերից երեքի տերերը հայտնի են

Ֆրանսիայում անցկացվող Կոնֆեդերացիայի գավաթի խաղարկությունում «A» խմբում ընդգրկված հավաքականներն ավարտեցին նախնական փուլի հանդիպումները: Հաղթող ճանաչվեցին ֆրանսիացիները, որոնք մեկնարկում Կոլումբիայի հավաքականին հաղթելուց հետո (1-0), պարտության մատնեցին նորզելանդացիներին (5-0) եւ ճապոնացիներին (2-1): Ֆրանսիացիների հետ կիսաեզրափակիչի ուղեգիր նվաճեցին նաեւ կոլումբիացիները՝ պարտության մատնելով ճապոնացիներին (1-0) եւ Նոր Զելանդիայի ընտրանուն (3-1):

Ավելի հետաքրքրական մրցավեճ է ծավալվել «B» խմբում: Աշխարհի չեմպիոն բրազիլացիները կամերունցիներին զիջելուց հետո 1-0 հաշվով հաղթեցին ԱՄՆ-ի հավաքականին: Միակ գոլը 22-րդ րոպեին խփեց «Պարմայի» հարձակվող Ադրիանոն: Բրազիլացիները պահպանում են հաջորդ փուլ դուրս գալու հնարավորությունը: Դրա համար անհրաժեշտ կլինի ավարտական տուրում հաղթել թուրքերին: Վերջիններս զիջեցին կամերունցիներին (0-1): Այդ խաղում գոլը խփվեց ավելացված ժամանակում 11 մ հարվածով, որն իրացրեց կամերունցի Ջերեմին: Կամերունցիներն ապահովել են կիսաեզրափակչի ուղեգիրը:

ԻՆՏԵՐՏՈՏՈՅԻ ԳԱՎԱԹ

«Կոտայքը» ռեւանշի հնարավորություն ունի

Ինտերտոտոյի գավաթի մրցաշարի անդրանիկ խաղում Աբովյանի «Կոտայքը» հյուրընկալվելիս 0-1 հաշվով զիջեց Չեխիայի «Բռնոյին»: Խաղի 5-րդ րոպեին միակ գնդակը խփեց թիմի ռմբարկու Լիբոր Դոշեկը: Այդ խաղում «Կոտայքը» հանդես է եկել հետեւյալ կազմով. Երիցյան, Միրիջանյան, Ալեքսանյան, Աֆյան, Մելոյան, Կագրամանով (Վարդազարյան, 87), Նազարյան (Բաբայան, 83), Միրզախանյան, Ամիրյան, Քոչարյան, Դավթյան (Պողոսյան, 90): Նվազագույն հաշվով կրած պարտությունը «Կոտայքին» հնարավորություն է ընձեռում հունիսի 28-ին «Հանրապետական» մարզադաշտում ռեւանշի հասնելու մրցակցի նկատմամբ: Հուսանք, որ աբովյանցիներին դա կհաջողվի: Ներկայացնում ենք Ինտերտոտոյի գավաթի առաջին փուլի անդրանիկ հանդիպումների արդյունքները.

1. «Պաշինգ» Ավստրիա–«Վիթ Ջորջիա» Վրաստան՝ 1-0
2. «Էնկամպ» Անդորրա–«Լյերս» Բելգիա՝ 0-3
3. «Սպարտակ» Սլովակիա- «Պոբեդա» Մակեդոնիա՝ 1-5
4. «Պարտիզան» Ալբանիա–«Մակաբի» Իսրայել՝ 2-0
5. «Կոպեր» Սլովակիա–«Զագրեբ» Խորվաթիա՝ 1-0
6. «Ժալգիրիս» Լիտվա–«Էրգրյուտե» Շվեդիա՝ 1-1
7. «Դյոր» Հունգարիա–«Էթնիկոս» Կիպրոս՝ 1-1
8. «Վիդեոտոն» Հունգարիա –«Մարեկ» Բուլղարիա՝ 2-2
9 «Օդրա» Լեհաստան–«Շեմրոկ ռովերս» Իռլանդիա՝ 1-2
10. «Տամպերե» Ֆինլանդիա- «Չախլաուլ» Ռումինիա՝ 1-0
11. «Սուտեսկա» Սերբիա–«Ունիոն» Լյուքսեմբուրգ՝ 3-0
12. «Բանգոր սիթի» Ուելս–«Գլորիա» Ռումինիա՝ 0-1
13. ՕՖԿ Սերբիա–«Տրանս» Էստոնիա՝ 6-1
14. «Դինաբուրգ» Լատվիա–«Վիլ» Շվեյցարիա՝ 1-0
15. «Պոլոնիա» Լեհաստան–«Տոբոլ» Ղազախստան՝ 0-3
16. «Դուբնիցա» Սլովակիա–«Օլիմպիակոս» Կիպրոս՝ 3-0
17. «Դաչիա» Մոլդովա–«Գի գոտու» Ֆարերներ՝ 4-1
18. «Սլոբոդա» Բոսնիա–«Ակյուրեյրի» Իսլանդիա՝ 1-1
19. «Շախտյոր» Բելառուս–«Օմագ» Հս. Իռլանդիա՝ 1-0
20. «Ալյանսի» Ֆինլանդիա–«Հիբերնիանս» Մալթա՝ 1-0

Հակոբյանը եզրափակեց աղյուսակը

Ֆրանսիական էնգեն լե Բեն քաղաքում ավարտվեց շախմատի շրջանաձեւ մրցաշարը 10 մասնակիցների միջեւ: Հաղթող ճանաչվեց ռուսաստանցի Եվգենի Բարեեւը, որը 9 հնարավորից վաստակեց 6,5 միավոր: Նրա հաջողությունում որոշակի ավանդ ունի նաեւ Վլադիմիր Հակոբյանը, որն ավարտական տուրում ոչ-ոքի խաղաց Մայքլ Ադամսի հետ եւ հնարավորություն չտվեց անգլիացի գրոսմայստերին միավորներով հավասարվելու Բարեեւին: Ադամսը առաջատարից հետ մնաց կես միավորով: Իսկ Հակոբյանը, որը 2001 թ. այս մրցաշարի հաղթողն էր, 3 միավորով Կորչնոյի հետ եզրափակեց աղյուսակը: 7-րդ եւ 8-րդ տուրերում հայ շախմատիստը ոչ-ոքի ավարտեց պարտիաները Ռաջաբովի եւ Ֆրեսինեի հետ: 5,5-ական միավորով 3-4-րդ տեղերը բաժանեցին Պոլգարն ու Գելֆանդը: Հաջորդ տեղերում են Ֆրեսինեն՝ 4,5 միավորով, Բաուերը՝ 4, Ռաջաբովն ու Լոթյեն՝ 3,5-ական:

Լյուիսը հաղթեց բժշկի օգնությամբ

Ծանր քաշային պրոֆեսիոնալ բռնցքամարտիկներ Լեննոքս Լյուիսի եւ Վիտալի Կլիչկոյի երկար սպասված մենամարտը վերջապես կայացավ: Լոս Անջելեսի մարզադաշտի ռինգում հետաքրքրական մրցավեճ ծավալվեց երկու հանրահայտ բռնցքամարտիկների միջեւ: Առաջին ռաունդում երկուսն էլ բավական զգույշ էին գործում: 2-րդ ռաունդում Կլիչկոն նախ ուժգին հարված ընդունեց, ապա հիանալի հակահարված տվեց: Ընդհանուր առմամբ 2-րդ ռաունդն անցավ Կլիչկոյի առավելությամբ: 3-րդ ռաունդում Լյուիսի հարվածից հետո Կլիչկոյի հոնքը վնասվեց, եւ նա ստիպված էր մի քանի անգամ դիմել բժշկի օգնությանը: Ինչպես ցույց տվեցին հետագա իրադարձությունները, վնասվածքը ճակատագրական եղավ Կլիչկոյի համար: 6-րդ ռաունդից հետո կրկին արյունահոսություն սկսվեց Կլիչկոյի մոտ: Եվ այստեղ ռինգի մրցավար Լու Մորեն որոշեց դադարեցնել մենամարտը եւ տեխնիկական նոկաուտով հաղթանակ շնորհել Լյուիսին: Այդ պահին հաշիվը 58-56 էր՝ հօգուտ Կլիչկոյի: Մրցավարը մենամարտը դադարեցրեց բժշկի պահանջով: Վճիռը մեծ դժգոհությամբ ընդունվեց հանդիսականների կողմից՝ արժանանալով սուլոցների: Մենամարտից հետո Կլիչկոն Լյուիսից պահանջեց ռեւանշ-մենամարտ կազմակերպել: Անգլիացին նշեց, որ կհամաձայնի, եթե մենամարտի համար խոշոր գումար առաջարկվի: Ի դեպ, ըստ նախնական պայմանավորվածության, անկախ մենամարտի ելքից, Լյուիսին 5 մլն դոլար պետք է վճարեն, իսկ Կլիչկոյի բաժինը կազմում է 1,4 մլն դոլար:

Այսպիսով, թեեւ Լեննոքս Լյուիսը պահպանեց չեմպիոնի տիտղոսը, սակայն Վիտալի Կլիչկոն ապացուցեց, որ ի զորու է հավասար պայքար մղել նրա հետ եւ նույնիսկ հաղթել: Ամեն դեպքում, բարոյական հաղթանակը Կլիչկոյինն է: Հետաքրքրական են մենամարտից հետո մրցող կողմերի կարծիքները.

Վիտալի Կլիչկո- Այս պահին ինձ իսկական չեմպիոն եմ զգում: Ես չէի ցանկանում, որ մրցավարը դադարեցներ մենամարտը: Զգում էի, որ կարող եմ շարունակել պայքարը եւ հաղթել: Գիտեմ, որ մի քանի անգամ դիպուկ հարվածներ հասցրեցի Լյուիսին: Ինձ թվում է, ես էի ղեկավարում մենամարտի ընթացքը: Թեեւ մրցակիցս եւս իրեն լավ դրսեւորեց: Ամեն դեպքում, հուսով եմ, որ նոր մենամարտ կանցկացնենք: Ցանկանում եմ աշխարհի չեմպիոն դառնալ եւ կդառնամ:

Լեննոքս Լյուիս- Վիտալիի բախտը բերեց, որ մենամարտը դադարեցվեց: Նայեք նրա դեմքին: Ասում եք պարտվե՞լ եմ մրցավարական հաշվարկներով: Դուք նրա դեմքին նայեք, այլ ոչ թե արձանագրությանը: Գիտեմ, որ Կլիչկոն երբեք լուրջ մենամարտերի չի մասնակցել, ուստի ես նրան «բաց» մենամարտ առաջարկեցի: Ճիշտ է, մրցակիցս մի քանի ռաունդում իրեն լավ դրսեւորեց: Համաձայն եմ նրան ռեւանշի հնարավորություն ընձեռել, միայն թե լավ վճարեն: Ամեն դեպքում այսօր կրկին ապացուցեցի, որ գերծանր քաշում լավագույն բռնցքամարտիկն եմ:

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Ամերիկյան հյուպատոսի գրառումներից

ԻՆՉՊԵ՞Ս ԿԱՐՈՂ ԵՄ ՄԵԿՆԵԼ ԱՄՆ ՄՇՏԱԿԱՆ ԲՆԱԿՈՒԹՅԱՆ

Այս շարքի վերջին հրապարակման ժամանակ մենք քննարկեցինք ժամանակավոր աշխատանքային վիզաների տեսակները եւ մանրամասները, որոնք թույլ են տալիս դիմորդին ապրել եւ աշխատել ԱՄՆ-ում գործատուի դիմումում նշված ժամանակահատվածում: Այնուամենայնիվ, այս տեսակի վիզաները մշտական բնակության իրավունք կամ քաղաքացիություն չեն շնորհում: ԱՄՆ ներգաղթային օրենքը բավականին ազատական է եւ օտարերկրացիներին օրինական ճանապարհով ԱՄՆ ներգաղթելու մի քանի ուղիներ է տրամադրում: Այն օտարերկրացիները, ովքեր ցանկություն ունեն մշտապես ներգաղթելու ԱՄՆ, պետք է դիմեն ներգաղթային վիզայի (ՆՎ) համար: Կան նաեւ ՆՎ մի քանի տեսակներ, եւ յուրաքանչյուրն ունի առանձնահատուկ նախադրյալներ:

ՆՎ առաջին տեսակը, որը բնորոշ է Հայաստանի համար, «ընտանեկան հիմքով» է: Այս տեսակի վիզաները տրվում են ԱՄՆ քաղաքացի հանդիսացող կամ մշտական բնակության իրավունք ունեցող անմիջական հարազատի (ամուսնու/կնոջ, ծնողի, քրոջ, եղբոր եւ երեխայի)՝ ԱՄՆ ներգաղթային ծառայություն ներկայացրած դիմումի հիման վրա: Այս դիմումները, նախքան ՆՎ տրամադրումը, պետք է հաստատի ԱՄՆ ներգաղթային ծառայությունը: «Ընտանեկան հիմքով» ՆՎ տարեկան կտրվածքով տրվում են սահմանափակ քանակությամբ, եւ, ըստ այդմ, հնարավոր է որոշ դիմումներին ընթացք տրվի ավելի ուշ եւ տվյալ դիմորդը ստիպված լինի սպասել: Ամուսնու/կնոջ, երեխայի, խորթ երեխայի, որդեգրվող երեխայի եւ ծնողի դեպքերում նման սահմանափակումները կամ հետաձգումները չեն գործում:

«Աշխատանքային հիմքով» ՆՎ նախատեսված է առանձին բնագավառների արտասովոր կարողություններով օժտված օտարերկրացիների, առաջատար գիտնականների, միջազգային ընկերությունների ղեկավարների, որոշ կարգի ներդնողների, առաջատար մասնագետների, հատուկ մասնագիտացում ունեցող եւ որոշ դեպքերում մասնագիտացում չունեցող աշխատողների, ինչպես նաեւ հոգեւոր սպասավորների համար: Այս տեսակի վիզաները, նախքան տրամադրվելը, նույնպես պահանջում են ներգաղթային ծառայության հաստատումը: «Աշխատանքային հիմքով» ՆՎ դեպքում գործատուն պետք է դիմում ներկայացնի ԱՄՆ ներգաղթային ծառայություն: Յուրաքանչյուր տարի «Աշխատանքային հիմքով» ՆՎ տրման քանակային սահմանափակումներ գոյություն ունեն, ինչը ենթադրում է ՆՎ տրամադրման գործընթացի երկարաձգում:

ՆՎ երրորդ տեսակը «վիճակախաղային վիզան» է: Այս ծրագիրը, որն ավելի հայտնի է «գրին քարտի խաղարկություն» անվամբ եւ հիմնվել է 1990 թ. ներգաղթային օրենքով ու կիրառվել է 1994 թ.-ից, նախատեսված է ԱՄՆ ներգաղթողների ազգային պատկանելությունը բազմազան դարձնել: Այս ծրագիրը յուրաքանչյուր տարի 55.000 ՆՎ է տրամադրում այն երկրների քաղաքացիներին, որոնց ԱՄՆ արտագաղթի ցուցանիշները վերջին 5 տարվա կտրվածքով դասում են «արտագաղթի ցածր ցուցանիշ» ունեցող երկրների շարքում: Հայաստանի Հանրապետությունը դեռեւս դասվում է այդ շարքում, հետեւաբար ՀՀ քաղաքացիներն իրավունք ունեն մասնակցելու սույն ծրագրին: Յուրաքանչյուր պետություն չի կարող ստանալ այս ծրագրի ներքո տրվող ՆՎ 7 տոկոսից ավելին: Ծրագրին մասնակցելու համար դիմորդները պետք է ունենան միջնակարգ կրթություն, որը համապատասխանում է ԱՄՆ-ում դպրոցական 12-ամյա կրթությանը, կամ վերջին 5 տարվա ընթացքում առնվազն 2 տարի զբաղեցրած լինեն այնպիսի պաշտոն, որը պահանջում է նվազագույնը 2 տարվա վերապատրաստում (ինչպես պահանջում է ԱՄՆ աշխատանքային դեպարտամենտը): Առաջնություն են տրվում այն դիմորդների գործերին, ովքեր մեկնում են ԱՄՆ բժշկական հետազոտության, հարցազրույցի եւ այլն: Եթե դուք մասնակցել եք վիճակախաղին եւ չեք շահել, ապա կարող եք հաջորդ խաղարկությանը կրկին դիմել: Այս իմաստով որեւէ սահմանափակում չկա, եւ կարող եք յուրաքանչյուր տարի մասնակցել վիճակախաղին:

ՆՎ բոլոր տեսակներն էլ իրավունք են տալիս դիմորդին մեկնելու ԱՄՆ որպես մշտական բնակության իրավունք ունեցող անձ, որը կարող է աշխատել, օգտվել բուժօգնությունից, սովորել պետական եւ մասնավոր դպրոցում եւ այլն: ՆՎ ԱՄՆ ճամփորդող օտարերկրացիները որոշ ժամանակ անց ստանում են «գրին քարտ», որը հնարավորություն է տալիս դուրս գալ ԱՄՆ-ից եւ վերադառնալ ԱՄՆ առանց մուտքի վիզայի: 5 տարի ԱՄՆ-ում ապրելուց հետո մշտական բնակության իրավունք ունեցող անձը կարող է դիմել քաղաքացիություն ստանալու համար:

Այժմ ՀՀ-ում ամերիկյան դեսպանատան հյուպատոսական բաժինը չի տրամադրում ՆՎ, չնայած հյուպատոսական բաժինը իրավասու է հաստատել որոշ ներգաղթային դիմումներ, երբ դիմում ներկայացնողը տվյալ պահին Հայաստանում է: Այստեղ հաստատված բոլոր ՆՎ ընթացք են ստանում Մոսկվայի ամերիկյան դեսպանության հյուպատոսական բաժնում: Սա նշանակում է, որ ՆՎ դիմորդները հարցազրույց պետք է անցնեն Մոսկվայում: Հուրախություն վերջիններիս պետք է նշել, որ սկսած 2003թ. հոկտեմբերի 1-ից ՆՎ դիմած ՀՀ քաղաքացիները հարցազրույց պետք է անցնեն Թբիլիսիի ամերիկյան դեսպանության հյուպատոսական բաժնում:

Ավելի մանրամասն տեղեկությունների համար, թե ինչպես Ձեր հարազատը կամ գործատուն կարող է դիմել Ձեզ համար, կարող եք կապվել ԱՄՆ ներգաղթային ծառայություն (www.dhs.gov). ՆՎ համար դիմելու կարգի, ինչպես նաեւ այն մասին, թե ինչպես Ձեր հարազատը կարող է դիմել ՆՎ համար, երբ նա Հայաստանում է, տեղեկություններ կարող եք ստանալ Երեւանի ամերիկյան դեսպանատան հյուպատոսական բաժնից հետեւյալ հեռախոսահամարներով՝ 52-16-11 կամ 52-46-61, ներքին՝ 4665 կամ consular@usa.am էլ. փոստով, կամ Մոսկվայի ամերիկյան դեսպանատնից (էլ. փոստ՝ consulmo@state.gov).

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Երեւանի քաղաքապետարանի պետական սեփականություն հանդիսացող հողամասերի վարձակալության եւ օտարման մրցութային ու աճուրդային հանձնաժողովը հայտարարում է մրցույթ եւ աճուրդ ներքոհիշյալ քաղաքաշինական հողերի վարձակալության եւ օտարման համար հետեւյալ նպատակներով

Աճուրդով օտարվող հողամասերի ցանկ

հ/հ	Հողամասի հասցեն (գտնվելու վայրը)	Ծածկագիրը Մակերեսը՝ քմ	Նպատակը	Մեկնարկային գինը (հազ. դրամ)
1.	Աջափնյակ Լուկաշինի 3-րդ փողոցին հարող տարածք	Ա 02/76 17600.0 (22x800)	Անհատական բնակելի տների կառուցման համար	800 քմ-1380
3.	Դավիթաշեն 3-րդ թաղամաս	Ա 03/14 (5x400)	Բնակելի տների շինարարության համար	400քմ-276.0
4.	Դավիթաշեն «Ձոր-2» թաղ.	Ա 02-Ձ/24 (10x400)	Բնակելի տների շինարարության համար	400քմ-276.0

Մրցույթով վարձակալության տրվող հողամասերի ցանկ

հ/հ	Հողամասի հասցեն (գտնվելու վայրը)	Ծածկագիրը Մակերեսը՝ քմ	Նպատակը	Տարեկան վարձավճարի չափը (հազ. դրամ)
5.	ԱՎԱՆ Աճառյան փողոցին հարող տարածք	Ա 03-32 240	Առեւտրի սրահի շինարարության համար	106.0
6.	ԱՎԱՆ Խուդյակովի փողոցին հարող տարածք	Ա 02-206 30	Ավտոտեխսպասարկման կետի շինարարության համար	3.2

Մրցույթով վարձակալության, գնման նախապատվության իրավունքով աճուրդով տրամադրվող հողամասերի ցանկ

N	Հողամասի հասցեն (գտնվելու վայրը)	Ծածկագիրը Մակերեսը՝ քմ	Նպատակը	Տարեկան վարձավճարի չափը (հազ. դրամ) մեկնարկային գինը (ԱՄՆ դոլարի չափով)
7	Աջափնյակ Մարգարյան փող. հարող տարածք	Ա 02-55 525 քմ	Մանկական խաղահրապարակ եւ սրճարան կազմակերպելու համար	233.0 1575.0

Մրցույթին եւ աճուրդին մասնակցելու իրավունք ունեն՝

ՀՀ քաղաքացիներն ու իրավաբանական անձինք եւ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված հողի սեփականության իրավունքի այլ սուբյեկտներ եւ հողօգտագործողներ:

Մրցույթի եւ աճուրդի պայմանների մանրամասներին ծանոթանալու ու հայտ ներկայացնելու համար դիմել Երեւանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի ֆինանսական եւ սոցիալ-տնտեսական զարգացման վարչություն (սենյակ 309, հեռ. 54-18-62):

Մրցույթը եւ աճուրդը կայանալու են 2003 թ. հուլիսի 25-ին, ժ. 16:00-ին, Երեւանի քաղաքապետարանի նիստերի դահլիճում (Գ. Լուսավորչի 13): Հայտերի ընդունումը դադարեցվում է 2003 թ. հուլիսի 22-ից:

ՄՐՑՈՒԹԱՅԻՆ ԵՎ ԱՃՈՒՐԴԱՅԻՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

ՄԱՄՈՒԼ

TBC ռուսական հեռուստաալիքն այլեւս չի հեռարձակվի

«Ինտերֆաքսի» հաղորդագրությունից տեղեկացանք, որ կիրակի կեսգիշերին Ռուսաստանի հրատարակչության նախարարության հրամանով փակվեց TBC հեռուստաալիքը: 6-րդ մետրային ալիքը այսուհետեւ ժամանակավորապես կզբաղեցնի «Սպորտ» հեռուստաալիքը:

Շաբաթ երեկոյան հեռուստաալիքով ցուցադրվել է «Անվճար պանիր» սատիրական հաղորդման վերջին թողարկումը, իսկ «Տեսեք, ով եկավ» ծրագրի հաղորդավար Վլադիմիր Սոլովյովը հեռուստադիտողներին դիմել է հրաժեշտի խոսքով:

TBC հեռուստաալիքը հեռարձակվում էր Մոսկվայում եւ մերձմոսկովյան մարզում 2002 թվականի մարտի 27-ից՝ հաղթելով 6-րդ մետրային ալիքի եթերաժամի իրավունքը ստանալու համար հայտարարված մրցույթում: Ուներ գովազդների ընտրության ազատ հնարավորություններ, ֆինանսական հզոր միջոցներ, որոնց հիման վրա աշխատանքները սկզբնապես ընթանում էին բավականաչափ հաջող: Սակայն վերջին ժամանակներս հեռուստաալիքը մխրճվեց ֆինանսական, կադրային եւ կազմակերպական ծանր խնդիրների մեջ՝ առաջ բերելով սուր ճգնաժամ: Ստեղծված վիճակից դուրս գալու համար անհրաժեշտ քայլեր ձեռնարկելու մասին նախարարության զգուշացումները անցան անարդյունք: Եվ ահա որոշումը չուշացավ, եւ հունիսի 21-ին տրվեց հեռարձակման իրավունքից զրկելու հրամանը: Նախարարության հայտարարության մեջ ասվում է, որ TBC-ի ճգնաժամից դասեր պետք է քաղեն ոչ միայն ռուսական հեռուստատեսության շուկայի, այլեւ երկրի տնտեսական, հոգեւոր եւ մշակութային ոլորտների ներկայացուցիչները եւ դրանից համապատասխան հետեւություններ անեն:

Ինչպես հաղորդում է ՌԻԱ «Նովոստի» լրատվական գործակալությունը, նախարար Միխայիլ Լեսինը Ռուսաստանի բոլոր նախարարություններին ու հեռուստաընկերություններին պաշտոնական նամակով արդեն տեղեկացրել է TBC-ի փակման մասին:

Ռ. Պ.

OPEN SOCIETY INSTITUTE ASSISTANCE FOUNDATION-ARMENIA

The Central European University Center for Policy Studies (CPS) is calling for proposals for its year 2004 International Policy Fellowships (IPF) program, which is affiliated with the CPS and the Open Society Institute-Budapest. The CPS International Policy Fellowships are intended to support the analytical policy research of open society leaders and to provide these Fellows with professional policy training. The Fellows are intended to conduct research in the following areas: Administrative Remedies; Church-State Relations: Regulation, Establishment and Discrimination; Corruption in Revenue Collection and Budget Expenditure; Cultural Policies and Cultural Heritage; Diversity and Transparency in Education; Electoral Reforms, Minority Representation, and Democratic Accountability; Equal Opportunity Policies: Putting Equality Into Practice; Effective Policies for Addressing Environmental Liabilities; Information Policy; Land Reform; Scaling Up Microfinance to Increase Access to Financial Services; Migration and Citizenship Policy; Public Health; The Policy Process and Policymaking Environment.

All initial queries must be entered online via the internet directly into the IPF application database found at http://www.osi.hu/ipf. Those who have no possibility to access the Internet should send an e-mail to fellows@osi.hu or call the IPF offices at (36 1) 327-3863. All applications must be submitted online at http://www.osi.hu/ipf by August 1, 2003

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանը

մրցութային կարգով աշխատանքի է հրավիրում

- **Իրավագիտության բաժնի վարչական քարտուղարի/գործավարի**

Թեկնածուները պետք է ունենան բարձրագույն կրթություն, հայերենի, անգլերենի եւ ռուսերենի, ինչպես նաեւ համակարգչի լավ իմացություն (էլեկտրոնային փոստից օգտվելու հմտությունները պարտադիր են), առնվազն մեկ տարվա համապատասխան աշխատանքային փորձ: Իրավագիտության ասպարեզում մասնագիտական թարգմանությունների, ինչպես նաեւ գրադարանային աշխատանքի փորձը ցանկալի է:

Պահանջվող փաստաթղթերն են՝ կրթության վկայական, ինքնակենսագրական տեղեկություններ (resume): Փաստաթղթերն ընդունվում են մինչեւ ս. թ. հունիսի 26-ը, ժ. 17:45-ը:

Դիմել ՀԱՀ-ի կադրերի բաժին հետեւյալ հասցեով՝ Մարշալ Բաղրամյան 40, 50ա սենյակ:

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանը

մրցութային կարգով աշխատանքի է հրավիրում

- **Քաղաքագիտության բաժնի վարչական քարտուղարի/գործավարի**

Թեկնածուները պետք է ունենան բարձրագույն կրթություն, հայերենի, անգլերենի եւ ռուսերենի, ինչպես նաեւ համակարգչի լավ իմացություն, առնվազն մեկ տարվա (նախընտրելի է ավելի երկար) համապատասխան աշխատանքային փորձ:

Պահանջվող փաստաթղթերն են՝ կրթության վկայական, ինքնակենսագրական տեղեկություններ (resume): Փաստաթղթերն ընդունվում են մինչեւ ս. թ. հունիսի 30-ը, ժ. 17:45-ը:

Դիմել ՀԱՀ-ի կադրերի բաժին հետեւյալ հասցեով՝ Մարշալ Բաղրամյան պող. 40, 50ա սենյակ:

«Գինդ» տպագրատուն. Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 23. 6. 2003 Գինը՝ 100 դրամ